

UCHWAŁA NR 128/XXII/2025
RADY GMINY TRZEBIELINO

z dnia 17 grudnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia "Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029"

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 1153) oraz art.4¹ ust.1, ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026-2029" stanowiący część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Trzebielino na lata 2021-2030 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Trzebielino.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady

mgr Krzysztof Kula

WPROWADZENIE

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2026— 2029 (zwany dalej „Programem”) określa lokalną strategię w 4 letnim okresie w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód zdrowotnych i społecznych, które wynikają z używania alkoholu i narkotyków oraz innych zaburzeń zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązanych z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych.

Czteroletni okres obowiązywania Programu pozwoli przede wszystkim na podejmowanie długofalowych decyzji i działań zarówno po stronie Gminy jak i po stronie tych, którzy będą realizować cele Programu. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym. Gmina jest zobowiązana do inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie powstawania uzależnień, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw uzależnień, oddziaływania na osoby uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych, behawioralnie oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Realizacja tych działań odbywa się w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego na maksymalnie okres 4 lat przez Radę Gminy.

Z uwagi na duże zagrożenie oraz ryzyko szkód związanych z problemami alkoholowymi oraz uzależnieniami od narkotyków i uzależnieniami behawioralnymi, niniejszy Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Trzebielino.

I. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Z problemami wynikającymi z nadużywania środków psychoaktywnych, do których zalicza się zarówno alkohol jak i narkotyki często wiąże się występowanie zjawiska przemocy domowej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) definiuje przemoc jako przestępstwo i nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań również w tym obszarze. Stąd w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Trzebielino na lata 2026-2029, zwanym dalej Gminnym Programem, przewidziano do realizacji również zadania z tego obszaru.

Warto podkreślić, że już eksperci Światowej Organizacji Zdrowia ds. Problemów Związanych z Konsumpcją Alkoholu zwracają uwagę na to, że problemy alkoholowe obejmują nie tylko uzależnienie, ale szereg bardzo różnych i szkodliwych zjawisk, takich jak: picie alkoholu przez dzieci i młodzież, wpływ uzależnienia na życie rodzinne, a w szczególności na rozwój i funkcjonowanie dzieci, wypadki drogowe z udziałem nietrzeźwych kierowców i pieszych,

przemoc domową, nielegalny handel i reklamę alkoholu itp. Tak więc współczesna koncepcja problemów alkoholowych jest szersza niż wąskie pojęcie uzależnienia.

Biorąc pod uwagę tak szeroką problematykę związaną z uzależnieniami gmina podejmuje działania, których celem jest ograniczenie skali tych problemów zarówno w grupie ryzyka, jak i w całej populacji. Chociaż problemy alkoholowe i narkotykowe występują w całej Polsce to mają swoją regionalną specyfikę, dlatego wymagają działań zaplanowanych na poziomie lokalnym, w oparciu o lokalną diagnozę i zasoby.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Trzebielino na lata 2026-2029 został przygotowany w oparciu o sporządzoną na zlecenie Gminy w 2025 roku „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych” wykonaną przez firmę zewnętrzną oraz:

- 1) rekomendacje do realizowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom;
- 2) sprawdzone doświadczenia w latach poprzednich;
- 3) informacji pozyskanych od instytucji działających w obszarze problematyki alkoholowej, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

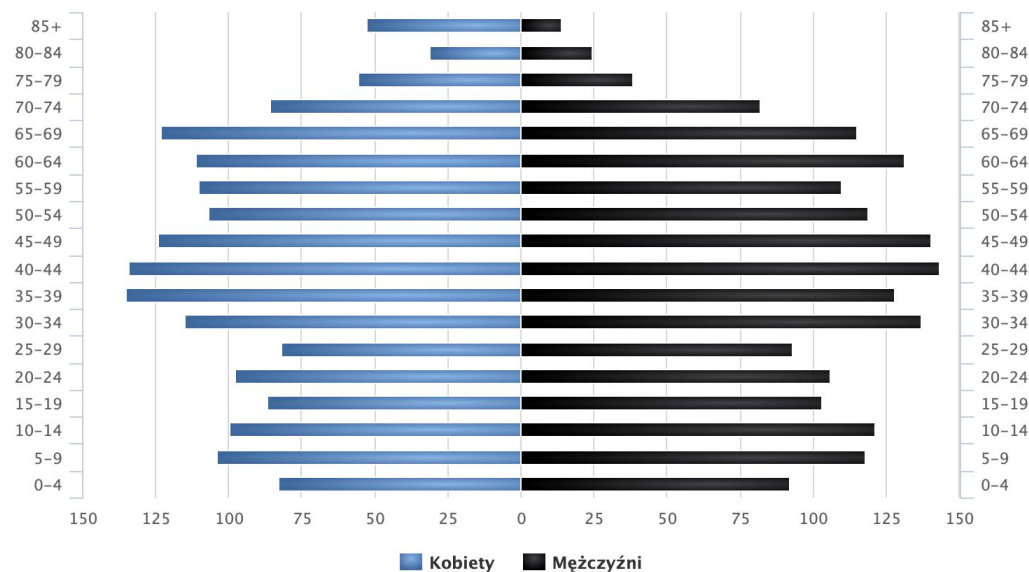
Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań z zakresu profilaktyki prowadzonych w latach ubiegłych, a kierunki działania określone w Programie są zgodne z celami i zadaniami zawartymi w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebielino na lata 2021-2030.

II. DANE DEMOGRAFICZNE

Gmina Trzebielino to gmina wiejska. Należy do województwa pomorskiego, powiatu bytowskiego. Gmina Trzebielino liczy 3 508 mieszkańców (z czego 48,7% stanowią kobiety, a 51,3% mężczyźni), czyli zamieszkuje ją 4,4% ludności powiatu. Gmina stanowi 10,3% powierzchni powiatu. W latach 2002-2024 liczba mieszkańców zmalała o 6,9%. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,5 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa pomorskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców gminy Trzebielino, 2023

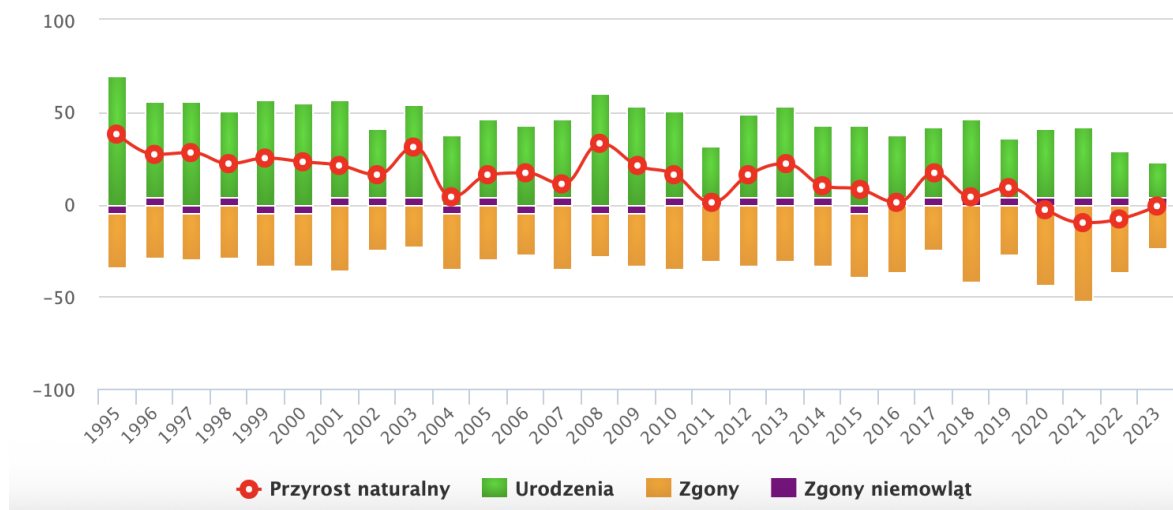
(Źródło: GUS)



Mieszkańcy gminy Trzebielino zawarli w 2023 roku 16 małżeństw, co odpowiada 4,5 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla województwa pomorskiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 30,9% mieszkańców gminy Trzebielino jest stanu wolnego, 56,0% żyje w małżeństwie, 5,7% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,3% to wdowy/wdowcy.

Przyrost naturalny w latach 1995–2023 w gminie Trzebielino

(Źródło: GUS)



Gmina Trzebielino ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -1. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -0,28 na 1000 mieszkańców gminy Trzebielino. W 2023 roku urodziło się 23 dzieci, w tym 52,2% dziewczynek i 47,8% chłopców. Współczynnik

dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,98 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju

III. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustawowe zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to:

- a. inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- b. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- c. opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Trzebielino;
- d. kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;

GKRPA			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ogólne posiedzenia Komisji	5	4	5
Posiedzenie zespołu interwencyjno-motywowującego	4	3	3
Przeprowadzono rozmowy z osobami uzależnionymi w celu motywowania do leczenia	12	10	6
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	11	0	11
Post. opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów	0	0	0
Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
Zespół interwencyjno-motywuujący			
	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Wniosków o leczenie odwykowe	2	7	4
Obecnie rozpoczętych spraw	12	10	6
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	0	0	1
Wniosków do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	1	2	1

Zakończone postępowania w sprawie skierowania na leczenie odwykowe przez sąd	0	0	0
Przeprowadzone badania przez biegłych sądowych	0	2	0

Źródło: opracowanie z diagnozy

W latach 2022–2024 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebielinie prowadziła systematyczne działania, koncentrując się zarówno na spotkaniach Komisji i podkomisji, jak i na działaniach interwencyjno-motywujących. Liczba ogólnych posiedzeń Komisji wahała się od 4 do 5 rocznie, natomiast liczba posiedzeń zespołu interwencyjno-motywującego była nieco niższa – po 3 lub 4 rocznie. Widoczny jest spadek liczby rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia – z 12 w 2022 roku do 6 w 2024 roku.

W latach 2022 i 2024 przeprowadzono po 11 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, natomiast w 2023 roku takich działań nie odnotowano (kontrole są przeprowadzane co dwa lata). Komisja nie podejmowała decyzji o cofnięciu zezwoleń na sprzedaż alkoholu w żadnym z analizowanych lat.

W ramach działalności interwencyjno-motywującej najwięcej wniosków o leczenie odwykowe wpłynęło w 2023 roku (7), w pozostałych latach było ich mniej – 2 w 2022 i 4 w 2024 roku. Liczba prowadzonych spraw spadła z 12 w 2022 roku do 6 w 2024 roku. Dane te wskazują na umiarkowaną, lecz stabilną aktywność Komisji, przy jednoczesnym spadku liczby prowadzonych spraw i bez istotnych zmian legislacyjnych czy restrykcyjnych w zakresie sprzedaży alkoholu.

IV. PUNKT INFORMACYJNO-KONSULTACYJNY

W Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym można skorzystać z porad i konsultacji psychologa, instruktora terapeuty uzależnień oraz pracownika socjalnego. Każda z tych osób pełni określoną funkcję i posiada wykształcenie zgodne z obowiązującymi przepisami. Pracę z osobami uzależnionymi oraz ich rodzinami prowadzi instruktor ds. uzależnień, posiadający kwalifikacje zgodne z ustawą – zajmuje się indywidualnym poradnictwem oraz prowadzi spotkania grupy wsparcia AA. Psycholog, oferuje indywidualne konsultacje psychologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób żyjących w rodzinach dotkniętych problemem uzależnień. Natomiast pracownik socjalny, oferuje pracę socjalną, poradnictwo oraz konsultacje indywidualne. Wszystkie działania są realizowane w oparciu o kwalifikacje wymagane przepisami prawa.

Do podstawowych zadań Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego należy:

- a. motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych;
- b. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia;

- c. udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. przez rozmowy podtrzymujące, uruchomienie przy punkcie konsultacyjnym grupy wsparcia dla osób po zakończonym leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu);
- d. rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
- e. inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
- f. gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

V. ZESPÓŁ NTERDYSCYPLINARNY

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań

podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjnoedukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologicznoterapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dn. 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Trzebielino powoływany jest przez Wójta Gminy zarządzeniem i w jego skład wchodzi przedstawiciele instytucji:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebielinie,
2. Posterunku Policji w Kołczygłowach,
3. Szkół Podstawowych z terenu gminy Trzebielino,
4. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzebielinie,
5. Sądu Rejonowego w Miastku.

VI. ANALIZA SWOT

Mocne strony

1. **Wysoka świadomość społeczna dotycząca szkodliwości alkoholu i nikotyny**
 - o 56% dorosłych mieszkańców nie zgadza się z mitem o mniejszej szkodliwości piwa w porównaniu do wódki.
 - o 92% uważa, że kobiety w ciąży nie powinny spożywać alkoholu, a 92% odrzuca jazdę po alkoholu.
 - o 73% sprzedawców deklaruje, że prowadzenie pojazdu po spożyciu alkoholu nie jest bezpieczne.
2. **Pozytywne relacje rodzinne i szkolne jako czynnik ochronny**
 - o 96% uczniów klas 4–6 oraz 89% klas 7–8 deklaruje dobre relacje z rodzicami; podobnie z nauczycielami (78% i 51%).
 - o 96% nauczycieli ocenia relacje rówieśnicze jako przyjazne i wspierające.
3. **Systematyczne działania profilaktyczne w szkołach i gminie**
 - o 100% nauczycieli potwierdza prowadzenie działań profilaktycznych (warsztaty, spotkania, przedstawienia).
 - o Organizowane wydarzenia jak happeningi, przeglądy teatrów profilaktycznych integrują lokalną społeczność.
4. **Wysoka odpowiedzialność sprzedawców alkoholu**
 - o 100% sprawdza dowód tożsamości w razie wątpliwości; nikt nie przyznał się do sprzedaży niepełnoletnim.

Słabe strony

1. **Wczesna inicjacja alkoholowa i nikotynowa wśród dorosłych i młodzieży**
 - o 66% dorosłych zaczęło pić przed 15. rokiem życia; 60% zapaliło pierwszy papieros przed 15. rokiem.
 - o Wśród uczniów klas 7–8 aż 26% próbowało papierosów, a 10% piło alkohol; 7% zażywało narkotyki.
2. **Niski poziom świadomości o miejscach pomocy**
 - o Aż 88% dorosłych nie wie, gdzie osoby uzależnione mogą szukać wsparcia.

- Brak znajomości miejsc pomocy sprzyja marginalizacji i opóźnia proces zdrowienia.
3. **Niedostateczna edukacja na temat uzależnień behawioralnych**
- 68% dorosłych nie dostrzega ryzyka uzależnienia od hazardu; problem bagatelizowany także przez młodzież (duży odsetek gra w gry hazardowe).

Szanse

1. **Gotowość społeczności do działań profilaktycznych**
- 50% dorosłych dostrzega potrzebę realizacji działań profilaktycznych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży.
 - Najczęściej wskazywane formy to warsztaty dla uczniów, kampanie społeczne, konsultacje z terapeutami.
2. **Pozytywny klimat szkoły sprzyjający profilaktyce**
- Aż 96% uczniów uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania.
 - Wysokie wskaźniki zaufania i chęci pomocy innym w środowisku szkolnym.
3. **Zaangażowanie instytucji w procedurę Niebieskiej Karty**
- Wzrost liczby zgłoszeń i objętych pomocą ofiar – zwłaszcza dzieci.
 - Poszerzanie zakresu udzielanej pomocy: psychologicznej, prawnej i materialnej.
4. **Wzrost dostępności punktów sprzedaży alkoholu w miejscu spożycia jako potencjalny punkt kontroli**
- Szansa na skuteczniejsze monitorowanie miejsc problemowych i wdrażanie działań prewencyjnych.

Zagrożenia

1. **Wysokie rozpowszechnienie przemocy w rodzinie i szkole**
- 10% uczniów klas 4–6 i 12% klas 7–8 doświadcza przemocy domowej.
 - Codziennie przemocy w szkole doświadcza 7% uczniów młodszych i 21% starszych.
 - 40% uczniów klas 7–8 miało myśli autoagresywne – alarmujące dane.
2. **Utrzymująca się łatwa dostępność alkoholu i papierosów dla nieletnich**
- 17% młodszych i 23% starszych uczniów zna miejsca, gdzie niepełnoletni mogą kupić alkohol.
 - Mimo deklaracji sprzedawców, uczniowie potwierdzają możliwość zakupu.
3. **Wysoki poziom korzystania z technologii – ryzyko uzależnień**
- Ponad 1/3 uczniów korzysta ze smartfonu powyżej 5 godzin dziennie; część powyżej 6 godzin z komputera.
 - 12–15% uczniów deklaruje silne uzależnienie od Internetu, co zagraża ich dobrostanowi.
4. **Niedocenianie skali problemów przez dorosłych**

- W opinii mieszkańców większość problemów (hazard, uzależnienia, przemoc) jest raczej nieistotna, co może utrudniać mobilizację do działań.
- Zaniżona percepcja problemu może prowadzić do opóźnień w reagowaniu i braku społecznego wsparcia dla profilaktyki.

Podsumowanie analizy SWOT

Diagnoza społeczna Gminy Trzebielino ukazuje społeczność o stosunkowo wysokim poziomie świadomości w zakresie zagrożeń uzależnieniami, zwłaszcza w odniesieniu do alkoholu i nikotyny. Społeczeństwo charakteryzuje się pozytywnymi relacjami rodzinnymi i szkolnymi, co stanowi silny czynnik chroniący przed zachowaniami ryzykownymi – zwłaszcza u dzieci i młodzieży. Wartością jest również odpowiedzialna postawa sprzedawców alkoholu oraz systematyczne działania profilaktyczne realizowane w szkołach.

Jednocześnie diagnoza uwidacznia niepokojące zjawiska, takie jak wczesna inicjacja alkoholowa i nikotynowa, brak wiedzy o możliwościach pomocy w sytuacji uzależnienia oraz niedoceniać zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych. Poważnym problemem pozostaje przemoc – zarówno domowa, jak i rówieśnicza – oraz narastające trudności emocjonalne wśród młodzieży, w tym myśli autodestrukcyjne i obniżona odporność psychiczna.

Zauważalna jest gotowość części mieszkańców do działań profilaktycznych i edukacyjnych, co stwarza szansę na rozwój lokalnych programów wsparcia. Szkoły mają potencjał, aby wzmacniać ochronne czynniki rozwojowe dzieci, a lokalne instytucje – dzięki już podjętym działaniom – mogą stanowić fundament do dalszej profesjonalizacji i rozszerzania interwencji.

Wśród zagrożeń należy wymienić relatywną łatwość dostępu do substancji psychoaktywnych przez młodzież, niską znajomość lokalnych zasobów pomocowych oraz wysokie nasycenie środowiska uczniowskiego zjawiskami przemocy i cyberprzemocy. Wobec tego konieczne są intensywne, zróżnicowane i systemowe działania profilaktyczne, adresowane zarówno do dzieci i młodzieży, jak i dorosłych, z równoczesnym zwiększaniem dostępności pomocy psychologicznej i edukacji społecznej.

VII. WYBRANE ZAGADNIENIA Z DIAGNOZY LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

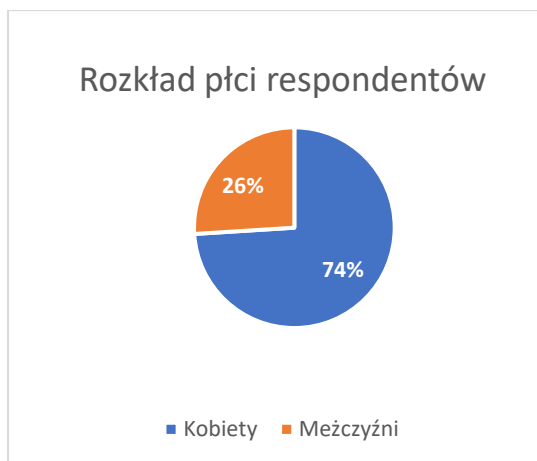
Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych została przeprowadzona w pierwszej połowie 2025 roku w formie anonimowych badań ankietowych. Objęły one podstawowe problemy społeczne związane z przemocą domową, nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk. W badaniu wzięło udział 101 osób, a średnia wieku respondentów wyniosła 46,6 lat. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Nadarzyn wśród dwóch grup reprezentujących lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna.

Badania obejmowały mieszkańców **Gminy Trzebielino**, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Zastosowana metoda badawcza to PAPI (ang. Paper & Pen Personal Interview) – metoda zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, która polega na bezpośrednim, indywidualnym wywiadzie kwestionariuszowym. Respondenci wypełniali papierowe ankiety pod nadzorem ankietera, co pozwalało na uzyskanie wyczerpujących i dokładnych odpowiedzi.

Respondenci byli dokładnie informowani o anonimowym charakterze ankiety, co miało na celu zwiększenie ich komfortu i szczerości odpowiedzi. Dodatkowo, każdy respondent miał możliwość rezygnacji z udziału w badaniu w dowolnym momencie, co podkreślało dobrowolność udziału i mogło wpłynąć na zwiększenie jakości uzyskanych danych.

W badaniu wzięło udział **100** mieszkańców Gminy Trzebielino, co stanowiło reprezentatywną próbę dla populacji tej gminy, a średnia wieku wyniosła 41 lat. Analiza wyników pozwoliła na uzyskanie cennych informacji na temat preferencji, potrzeb i problemów społeczności lokalnej, co może stanowić podstawę do podejmowania decyzji przez lokalne władze oraz inne zainteresowane strony.



Cel badania

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym;
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze;
- zagadnienia związane z występowaniem na terenie gminy zjawiska przemocy domowej;
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia;
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów;
- zagadnienia związane z uzależnieniami behawioralnymi:
 - uzależnieniem od hazardu.

Poproszono dorosłych mieszkańców Gminy Trzebielino o wyrażenie swojej opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny zaprezentowanych uzależnień od bardzo powszechnego zjawiska do jego braku. Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawia poniższa tabela.

	Bardzo powszechne	Dość powszechne	Dość rzadkie	Bardzo rzadkie	Nie występuje
Alkoholizm	4%	46%	36%	12%	2%
Narkomania	0%	8%	54%	28%	10%
Nikotynizm	0%	14%	42%	40%	4%
Zakupoholizm (uzależnienie od zakupów)	2%	14%	42%	38%	4%
Pracoholizm (uzależnienie od pracy)	4%	16%	38%	34%	8%
Siecioholizm (uzależnienie od Internetu)	4%	12%	34%	38%	12%
Uzależnienie od hazardu	2%	10%	44%	38%	6%
Zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia, jedzenioholizm)	0%	12%	22%	56%	10%

Ankietowani mieszkańcy Gminy Trzebielino uznali, że z zaproponowanych w tabeli zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi¹ w ich środowisku są: **alkoholizm (50%) oraz pracoholizm.**

Poproszono również o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem jako bardzo ważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców Gminy Trzebielino.

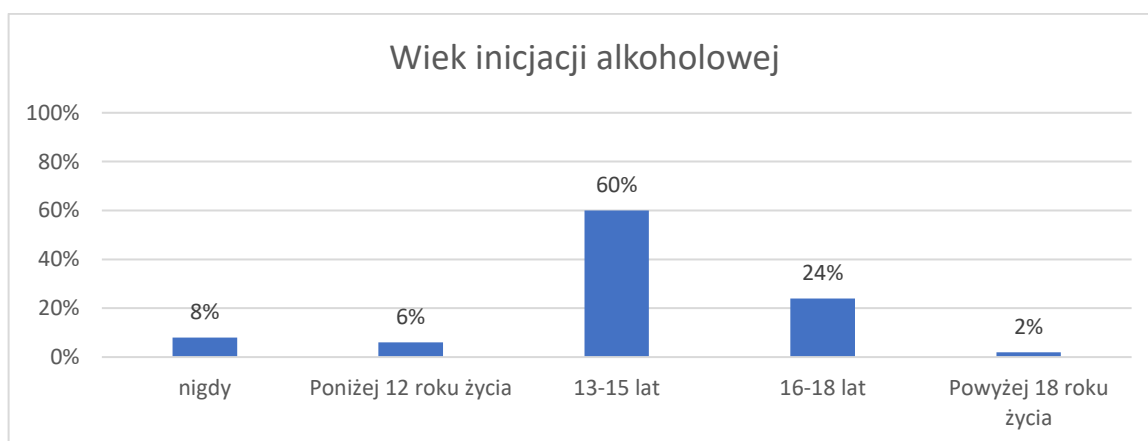
Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców

<i>Problem</i>	<i>Bardzo istotny</i>	<i>Raczej istotny</i>	<i>Raczej nieistotny</i>	<i>Zdecydowanie nieistotny</i>
Zanieczyszczenie powietrza (smog)	6%	28%	56%	10%
Uzależnienia behawioralne (hazard, uzależnienie od Internetu, nowoczesne technologie)	0%	14%	62%	24%
Uzależnienie od alkoholu	2%	18%	62%	18%
Bezrobocie	0%	16%	66%	18%
Bieda, ubóstwo	0%	12%	60%	28%
Zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia, kompulsywne objadanie się)	2%	6%	64%	28%
Przestępczość	0%	10%	66%	24%
Cyberprzemoc	4%	10%	76%	10%
Przemoc domowa	0%	6%	62%	32%
Uzależnienie od narkotyków, dopalaczy	0%	16%	62%	22%
Uzależnienie od papierosów	4%	16%	66%	14%

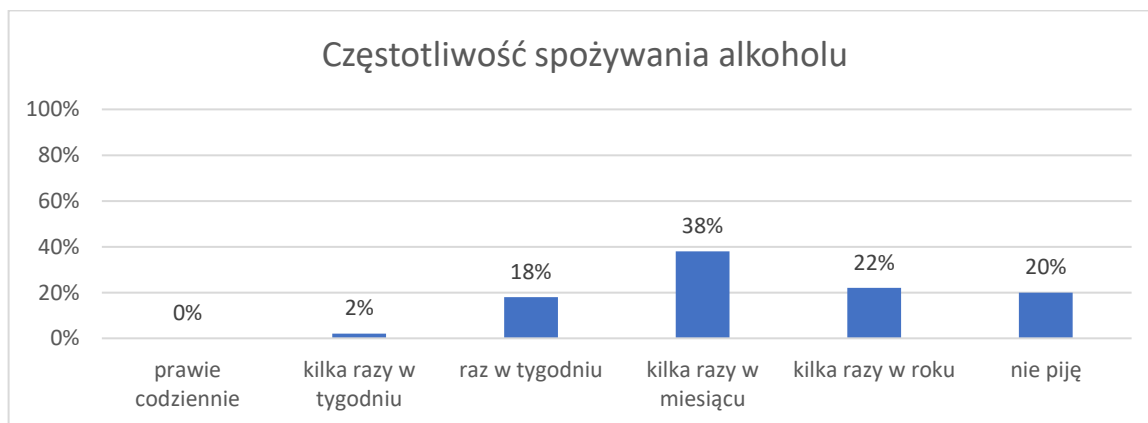
¹ Suma odpowiedzi: bardzo powszechne i dość powszechne.

Z powyższej tabeli wynika, że dla mieszkańców Gminy Trzebielino najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są: **zanieczyszczenie powietrza – smog (34%), uzależnienie od alkoholu (20%) oraz uzależnienie od papierosów (20%).**

Jedną z poruszanych kwestii był deklarowany wiek inicjacji alkoholowej. **Jedynie 2% z dorosłych mieszkańców Gminy Trzebielino deklaruje, że alkoholu spróbowało po raz pierwszy po uzyskaniu pełnoletności.** 24% osób wskazało na wiek między 16 a 18 r. a 66% na wiek poniżej 15 lat. 8% nigdy nie spożywało alkoholu.

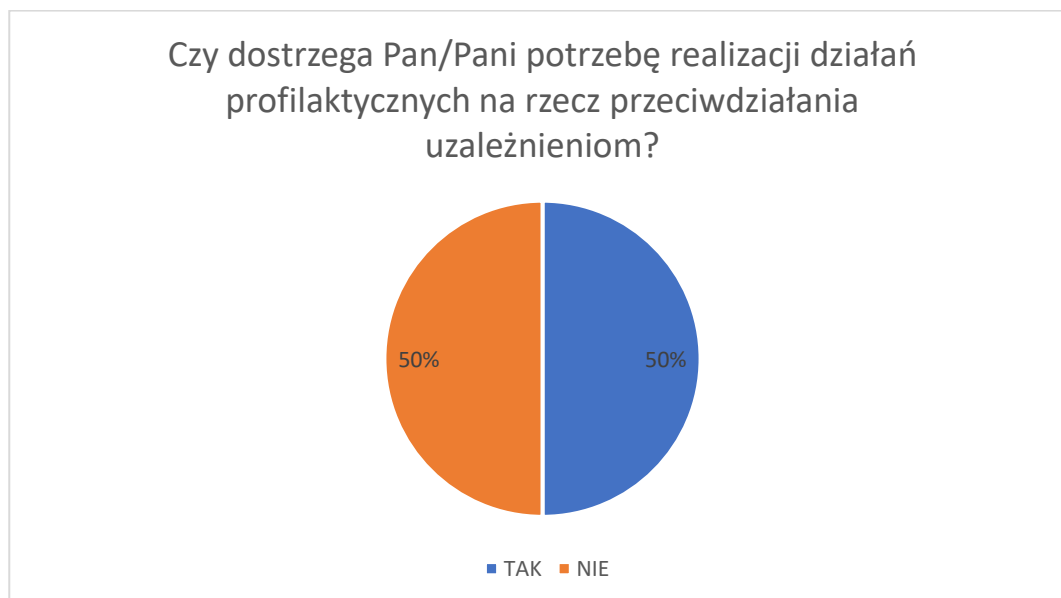


Kolejną badaną kwestią była **częstotliwość spożywania alkoholu**. Największa liczba badanych przyznała, że spożywa alkohol **kilka razy w miesiącu (38%)**. Kolejno 22% osób przyznało się do spożywania alkoholu kilka razy w roku a 18% raz w tygodniu. 20% z respondentów deklaruje abstynencję.



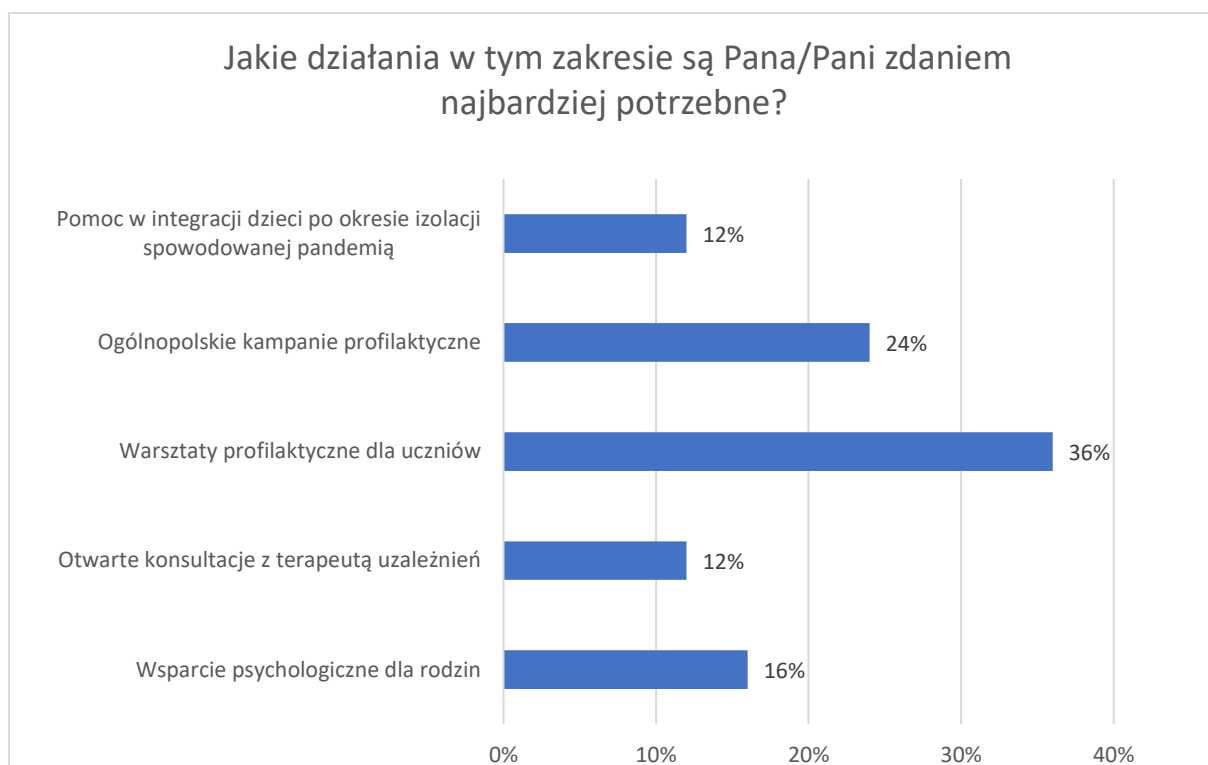
Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 3-4 (50%) porcji alkoholu. W tym pytaniu 22% zadeklarowało abstynencje.



Jak wynika z przeprowadzonych badań 50% mieszkańców Gminy Trzebielino dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane, takim jak: groźne choroby i infekcje, wypadki drogowe, zatrucia i przedawkowania, uzależnienia, niepełnosprawność, marginalizacja, konflikty z prawem, problemy młodych ludzi w uzyskaniu zatrudnienia, akty agresji, problemy w relacjach z innymi, problemy w nauce i inne destrukcyjne lub szkodliwe czyny popełniane pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz w związku z nimi.

Respondenci, którzy dostrzegają potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień zostali poproszeni o wskazanie, które z owych działań są w ich opinii najbardziej potrzebne. Badani wskazali na potrzebę organizacji warsztatów profilaktycznych dla uczniów (36%), udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (24%), wsparcia psychologicznego dla rodzin (16%) otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (12%) oraz pomocy w integracji dzieci (12%).



Dorośli mieszkańcy Gminy Trzebielino

- W opinii mieszkańców Gminy Trzebielino najistotniejszymi problemami społecznymi są: zanieczyszczenie powietrza – smog (34%), uzależnienie od alkoholu (20%) oraz uzależnienie od papierosów (20%).
- Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: alkoholizm (50%) oraz pracoholizm (20%).
- Jak wskazują wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Trzebielino 10% z respondentów zna osobiście lub ze słyszenia osoby doznające przemocy w rodzinie, a 42% ma podejrzenia, że może do tego dochodzić.
- Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu mieszkańcy Gminy Trzebielino odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim stopniu ryzyka – większość badanych z rozwagą spożywa alkohol – najczęściej kilka razy w miesiącu (38%) oraz kilka razy w roku (24%), wypijając przy tym umiarkowane ilości alkoholu (3-4 porcje: 50%)
- 68% badanych uważa, że w najbliższej okolicy znajdują się odpowiednia liczba punktów, gdzie można nabyć alkohol, a dla 12% takich miejsc jest za dużo.
- 26% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku, a 88% badanych mieszkańców nie zna miejsc do których po pomoc może zgłosić się osoba uzależniona od alkoholu.
- Palenie wyrobów tytoniowych wśród dorosłych mieszkańców Gminy Trzebielino jest rozpowszechnionym nałogiem – 40% z badanych deklaruje, że nie pali wyrobów tytoniowych, a łącznie 40% badanych pali regularnie papierosy lub e-papierosy.

- 42% z badanych deklaruje, że zna przynajmniej jedną osobę zażywającą substancje psychoaktywne takie jak narkotyki lub dopalacze. 58% wskazało, że nie ma w swoim otoczeniu takich osób przyjmujących substancje odurzające tj. narkotyki i dopalacze.
- Problem uzależnienia od gier hazardowych na terenie Gminy Trzebielino, jest występującym zjawiskiem - 60% respondentów przyznaje, że nie ma doświadczenia z grami hazardowymi.
- Większość respondentów (62%) nie ma tendencji do "zajadania" stresów i trudnych emocji, podczas gdy 38% przyznaje się do takiego zachowania. Co więcej, 66% badanych nie ma problemów z kontrolowaniem swoich zachowań jedzeniowych, co oznacza, że 34% doświadcza trudności w tym obszarze. Wyniki te sugerują, że problemy związane z niekontrolowanym jedzeniem w reakcji na stres dotyczą mniejszości z badanych.
- Jak wynika z przeprowadzonych badań 50% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: warsztatów profilaktycznych dla uczniów (36%), udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych (24%), wsparcia psychologicznego dla rodzin (16%) otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (12%) oraz pomocy w integracji dzieci (12%).

Badanie w Szkołach Podstawowych Gminy Trzebielino

Badanie w **Szkołach Podstawowych Gminy Trzebielino** przeprowadzono metodą **CAMI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania zostanie udzielona odpowiedź.

Cel badania

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza postaw i przekonań wobec:

- alkoholu,
- papierosów,
- narkotyków i dopalaczy,

oraz zagadnienia związane z uzależnieniami od czynności, napojami energetyzującymi i czasem wolnym badanych uczniów.

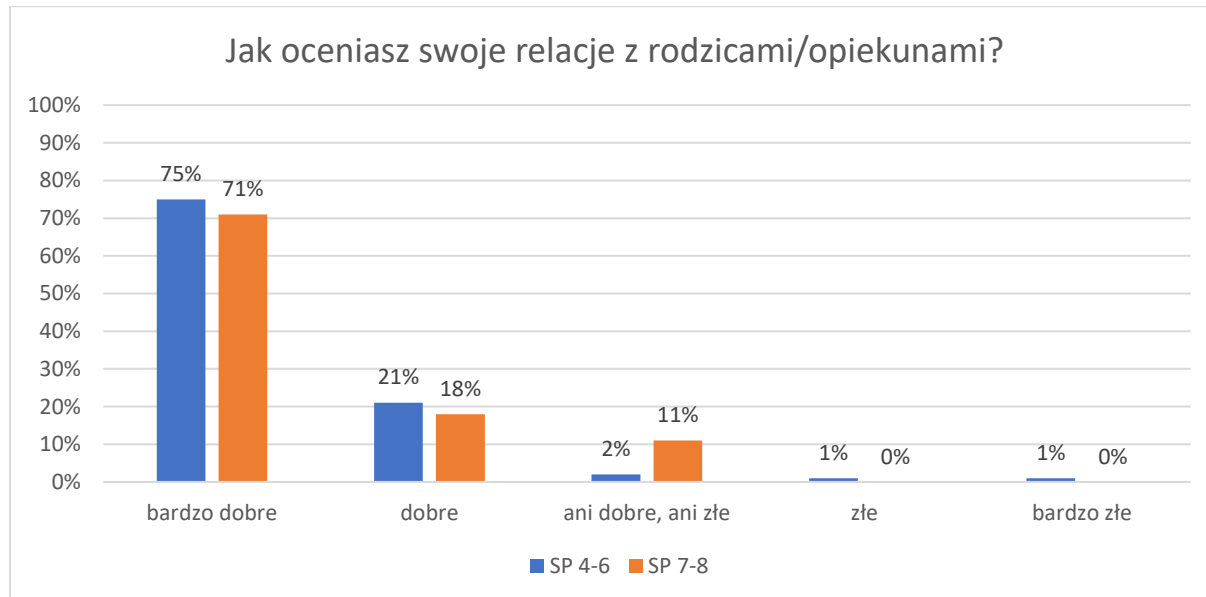
Charakterystyka grupy badanej

W badaniu wzięli udział uczniowie Szkół Podstawowych w Gminie Trzebielino w przedziale wiekowym: klasy 4-6 oraz 7-8.

<i>Liczebność grup badanych</i>	
Szkoła Podstawowa - uczniowie klas 4-6 (SP 4-6)	55
Szkoła Podstawowa - uczniowie klas 7-8 (SP 7-8)	36
ŁĄCZNIE	91

Rozwijanie pozytywnych relacji międzyludzkich w okresie dorastania jest jednym z kluczowych elementów sprzyjających skuteczności programów profilaktycznych. Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy.

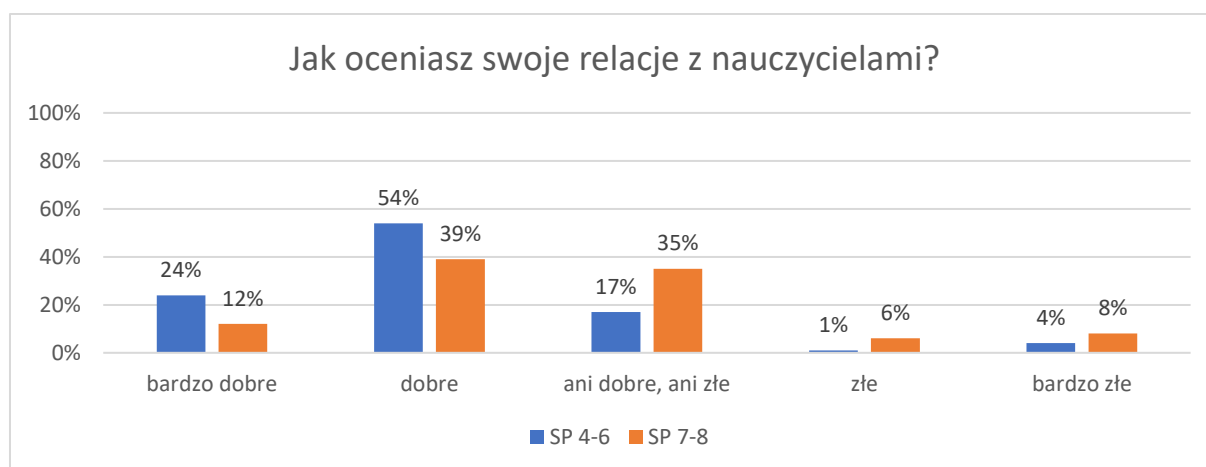
Uczniowie Szkół Podstawowych w Gminie Trzebielino deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 96%; SP 7-8: łącznie 89%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne/problemowe.



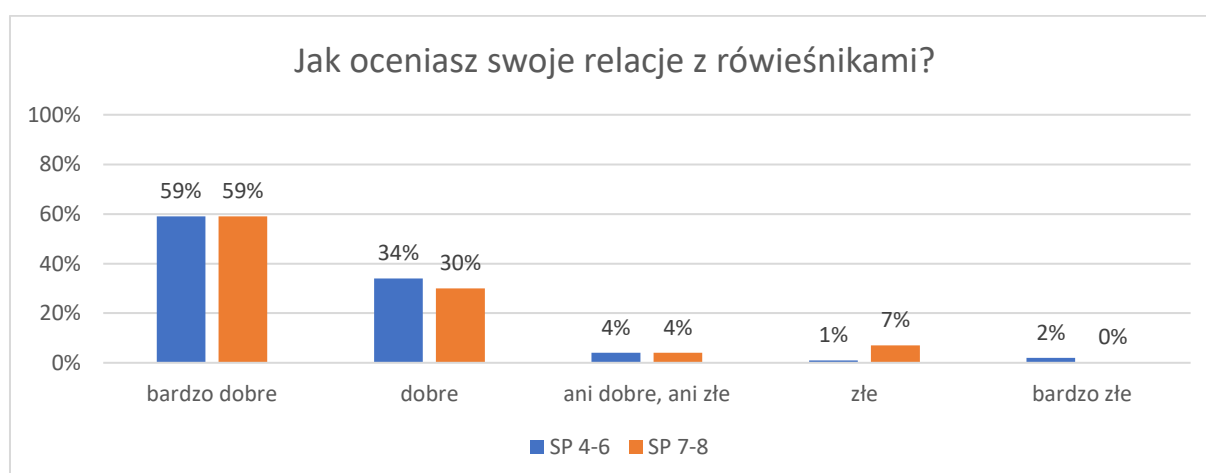
Klimat szkół jest jednym z tych elementów środowiska społecznego, które w istotny sposób mogą modyfikować procesy socjalizacyjne i rozwojowe. Wiele badań wskazuje na to, że pozytywny klimat szkół należy do istotnych czynników wspierających karierę szkolną dzieci i młodzieży, a także należy do czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Dobry klimat w szkole sprzyja przystosowaniu uczniów do wymagań i obowiązków szkolnych; wiąże się z lepszymi wynikami w nauce, wyższą motywacją

do uczenia się, większym zaangażowaniem uczniów w pracę na lekcjach, wyższymi wskaźnikami frekwencji oraz mniejszymi wskaźnikami „wypadania” uczniów z systemu szkolnego. Badacze przedmiotu wskazują także na związki dobrego klimatu szkół z korzystnymi postawami uczniów wobec szkół, wobec działalności prospołecznej w szkole, a także z zadowoleniem z siebie i poczuciem własnej wartości. Dodatkowo, wyniki badań mówią o tym, że postrzeganie przez uczniów swoich związków ze szkołą i z nauczycielami jako przeważnie pozytywnych jest związane z mniejszym rozpowszechnieniem zachowań ryzykownych młodzieży, w tym: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, ryzykownych zachowań seksualnych oraz zaburzeń emocjonalnych i zachowania².

Ważnym elementem relacji uczniów ze szkołą jest jakość kontaktów z nauczycielami. Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie mają w większości **bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: łącznie 78%; SP 7-8: łącznie 51%.**



Kolejnym istotnym elementem są relacje z rówieśnikami – uczniowie z Gminy Trzebielino relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze - **SP 4-6: łącznie 93%; SP 7-8: łącznie 89%.**

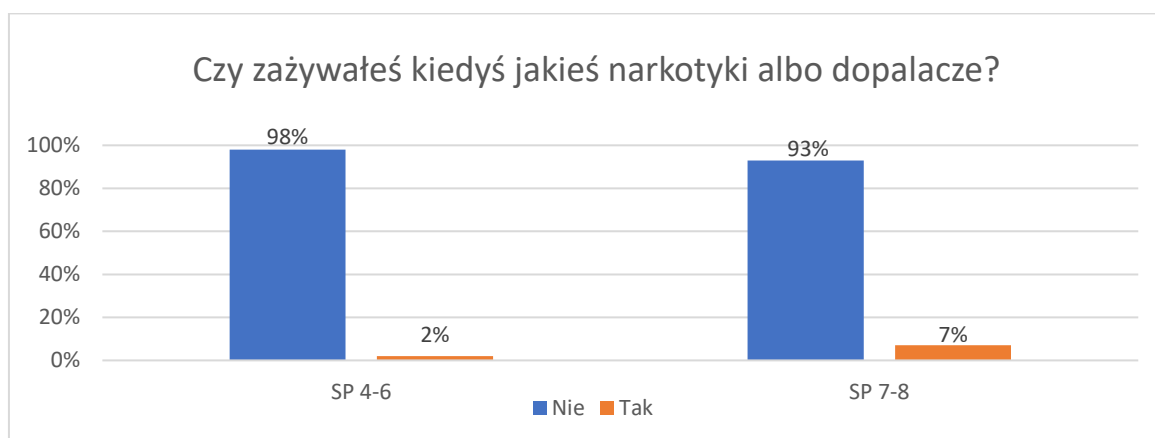
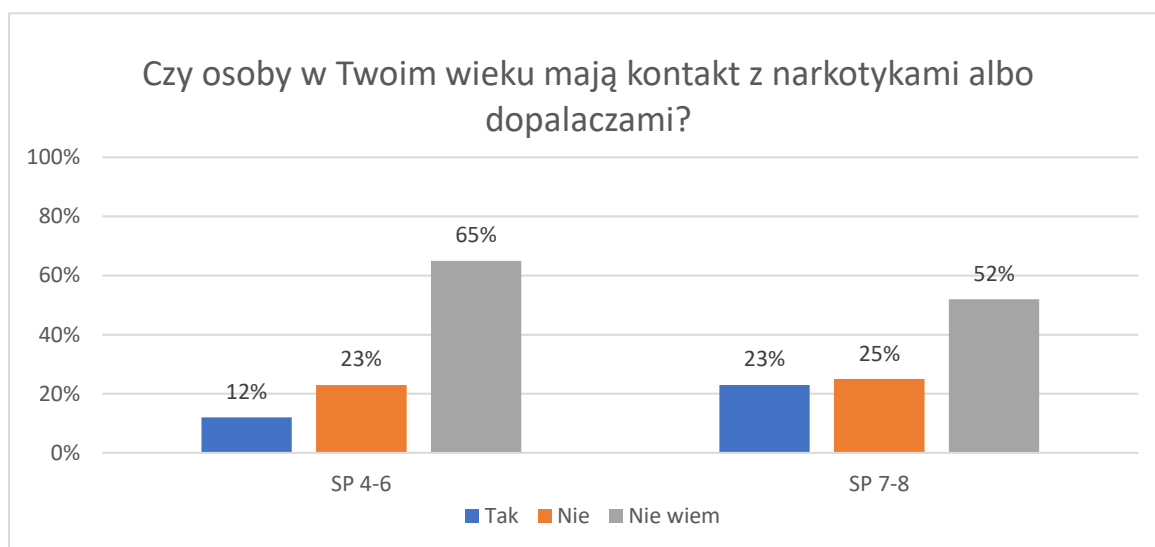


² K. Ostaszewski, *Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience*, Warszawa 2014.

Powyższe wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne w Gminie Trzebielino, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.

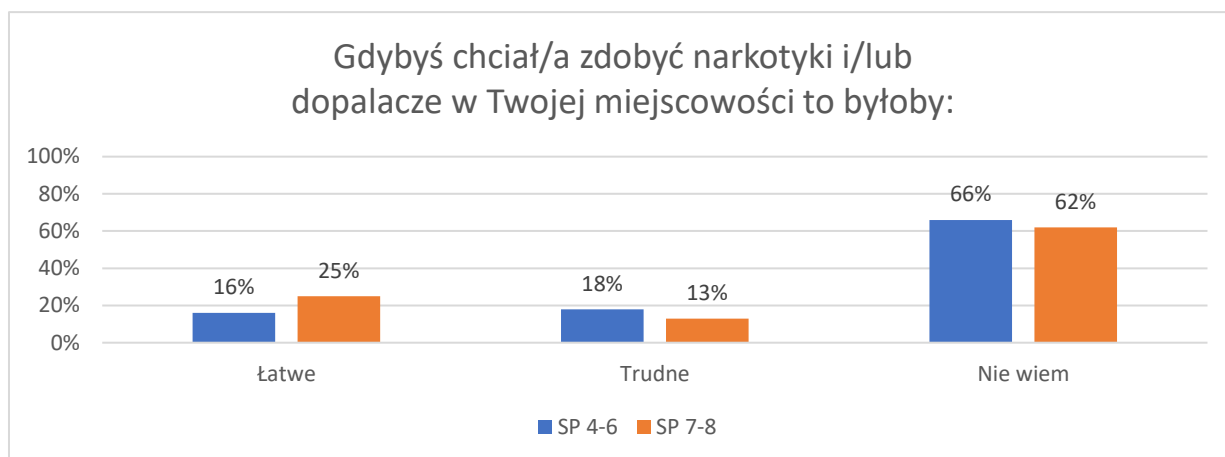
Wyniki badań wskazują, że niektórzy uczniowie mogą przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków: 12% uczniów klas 4-6 oraz 23% klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami albo z dopalaczami.

Dodatkowo 2% z ankietowanych uczniów klas SP 4-6 oraz 7% klas SP 7-8 zadeklarowało, że przyjmowali kiedykolwiek substancje psychoaktywne takie jak narkotyki i dopalacze.



Jeżeli chodzi o subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy, to uczniowie w większości **wskazywali, że nie wiedzą czy zdobycie narkotyków lub dopalaczy byłoby łatwe/trudne** (SP 4-6: 66%; SP 7-8: 62%). Jednakże **16% młodszych oraz 25% starszych**

uczniów twierdzi, że byłoby to łatwe. Może to oznaczać, że ci uczniowie lub ich znajomi dokonywali już próby zakupu narkotyków lub dopalaczy.



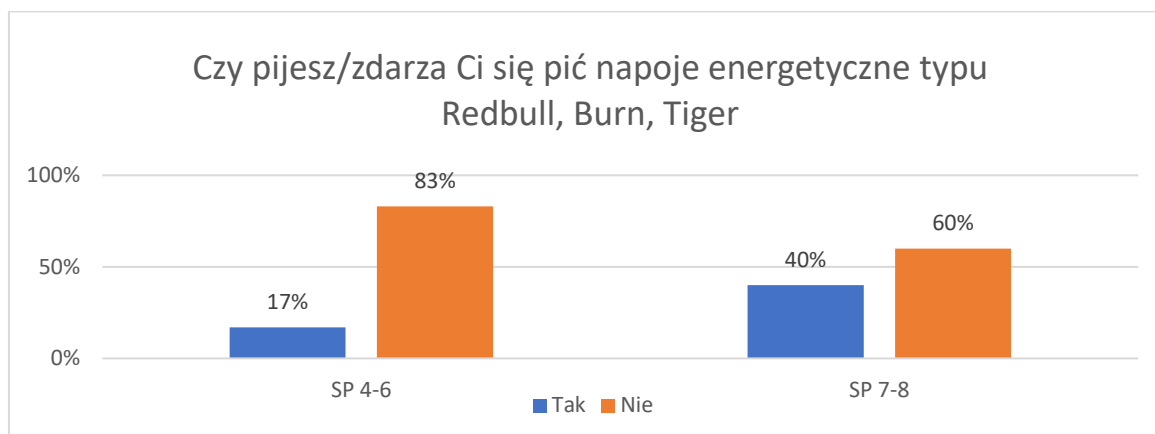
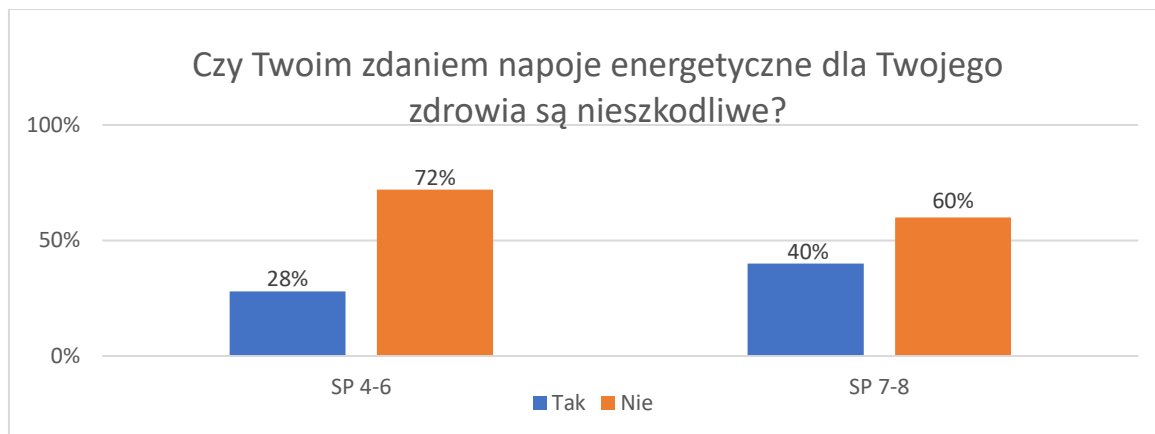
Kolejno, zapytano uczniów, czy znają w swojej miejscowości miejsca, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Większość badanych nie posiada takiej wiedzy (SP 4-6: 80%, SP 7-8: 79%).

Napoje energetyzujące są bardzo popularną używką wśród dorosłych, młodzieży oraz dzieci. W Polsce napoje energetyzujące nazywane są „energetykami”, a przecież są one słabym źródłem energii. W języku angielskim na napoje energetyzujące używa się określeń „stymulant drink” czy „energy drink”. Skierowane są do osób dorosłych i mają na celu zmniejszenie uczucia zmęczenia, poprawę samopoczucia i wydolności organizmu.

Często napoje energetyzujące mylone są z napojami izotonicznymi, które również są bardzo popularne wśród młodzieży. Napoje izotoniczne zostały zaprojektowane głównie z myślą o osobach aktywnych fizycznie oraz w stanach zwiększonej potliwości. Ich głównym zadaniem jest chronić organizm przed odwodnieniem oraz uzupełnić niedobory elektrolitów utraconych w trakcie wzmożonej aktywności fizycznej. Są łatwo przyswajalne, ponieważ stężenie rozpuszczalnych w nich cząstek jest takie samo jak we krwi człowieka. Różnice w składzie produktów: (energetyzujące – duża zawartość cukru, kofeiny, tauryny; izotoniczne – zawartość mikroelementów i makroelementów, witamin). Występują także różnice w oddziaływaniu na organizm (energetyzujące – funkcja pobudzająca; izotoniczne – zapobiegają odwodnieniu organizmu, uzupełniają elektrolity).

Napoje energetyzujące (tzw. energy drinki, napoje wysokooktanowe) to gazowane napoje bezalkoholowe, które mają działanie pobudzające. Napoje te, wzbogacane są o substancje, które mają za zadanie poprawiać sprawność fizyczną (w krótkim przedziale czasowym), psychofizyczną oraz zdolność koncentracji. Najczęściej w swoim składzie zawierają kofeinę, znaczną ilość cukru i taurynę. Spożywanie napojów energetyzujących u coraz młodszych osób zdecydowanie rośnie, co jest niepokojące z punktu widzenia zdrowia publicznego.

Zbadano przekonania uczniów Gminy Trzebielino, na temat napojów energetyzujących. 28% uczniów klas SP 4-6 oraz 40% SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne nie są szkodliwe dla zdrowia. Co więcej 17% uczniów z młodszej oraz 40% starszej grupy deklaruje, że pije napoje energetyczne.



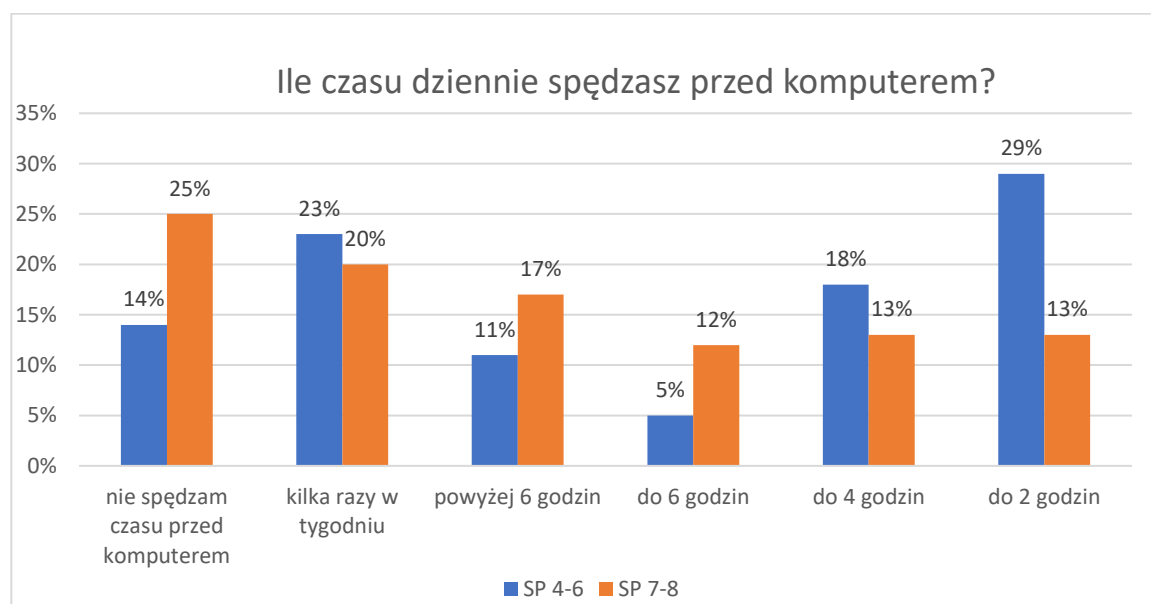
Uczniowie deklarujący spożywanie napojów energetycznych, najczęściej wskazywali, że piją je raz w miesiącu (SP 4-6: 44%; SP 7-8: 48%). Pojawiały się również odpowiedzi uczniów mówiące o przyjmowaniu tych napojów codziennie (SP 4-6: 7%; SP 7-8: 5%).

Uzależnienia Behawioralne: Internet, smartfon, hazard

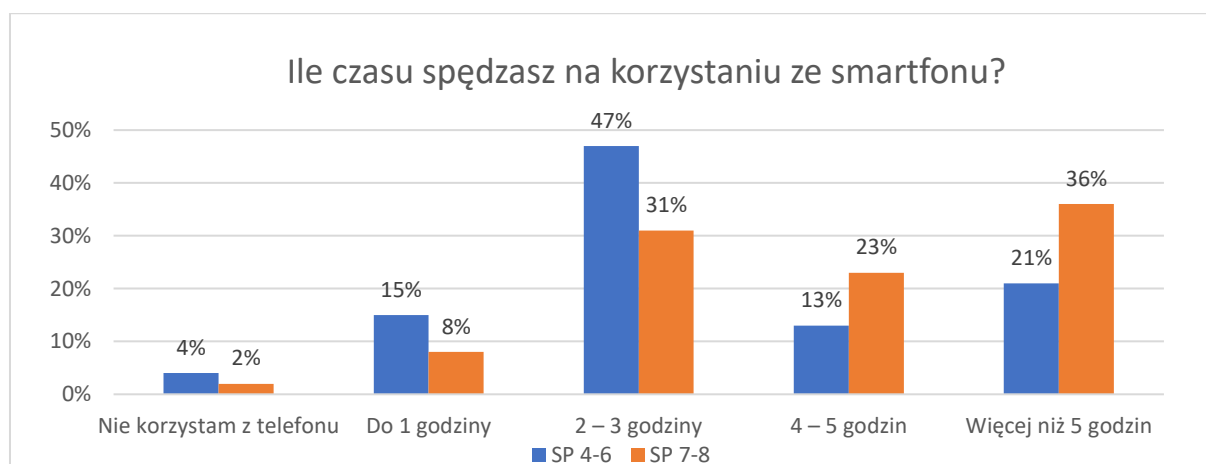
Problematyka nieprawidłowego korzystania z Internetu i komputera (w tym, nadużywanie) staje się coraz powszechniejszym zagadnieniem. Komputer i Internet oferują szeroki wachlarz aktywności – zarówno prorozwojowych (dostęp do wiedzy), jak i patologicznych (m.in. dostęp do treści pornograficznych). Jedną z najbardziej rozpowszechnionych aktywności, które można wykonywać będąc online, jest granie w gry czy korzystanie z portali społecznościach. Mimo że odpowiedzialne korzystanie z komputera i Internetu, nawet przez dzieci, niesie ze sobą wiele korzyści, to należy jednak zwrócić uwagę na potencjalne zagrożenia wynikające z nadmiernego, pozbawionego kontroli zaangażowania. Poza skrajnymi przykładami niebezpieczeństwa, jakie wiąże się z nielegalnym użytkowaniem Internetu, pozostaje obszar związany z negatywnymi konsekwencjami dla

rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży. Spędzanie coraz większej ilości czasu przed monitorem komputera ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, ale także dla rozwoju emocjonalnego i społecznego.³

Uczniowie młodszych klas Szkół Podstawowych w Gminie Trzebielino najczęściej spędzają przed komputerem do 2 godzin dziennie – 29%, a uczniowie starsi wskazują, że poświęcają na to powyżej 6 godzin dziennie (17%). Niepokojące są deklaracje uczniów mówiące o korzystaniu z komputera powyżej 6 godzin dziennie.

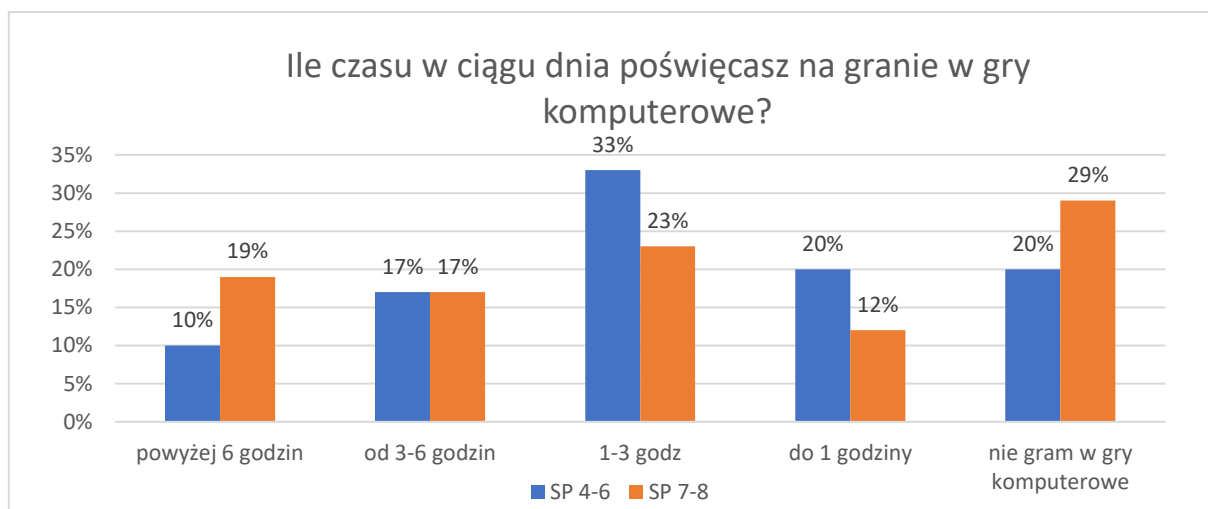


W przypadku korzystania ze smartfonu uczniowie deklarują najczęściej czas 2 – 3 godzin (SP 4-6: 47%; SP 7-8: 31%). Niepokojące są deklaracje 21% młodszych oraz 36% starszych uczniów mówiące o korzystaniu ze smartfonu powyżej 5 godzin dziennie.



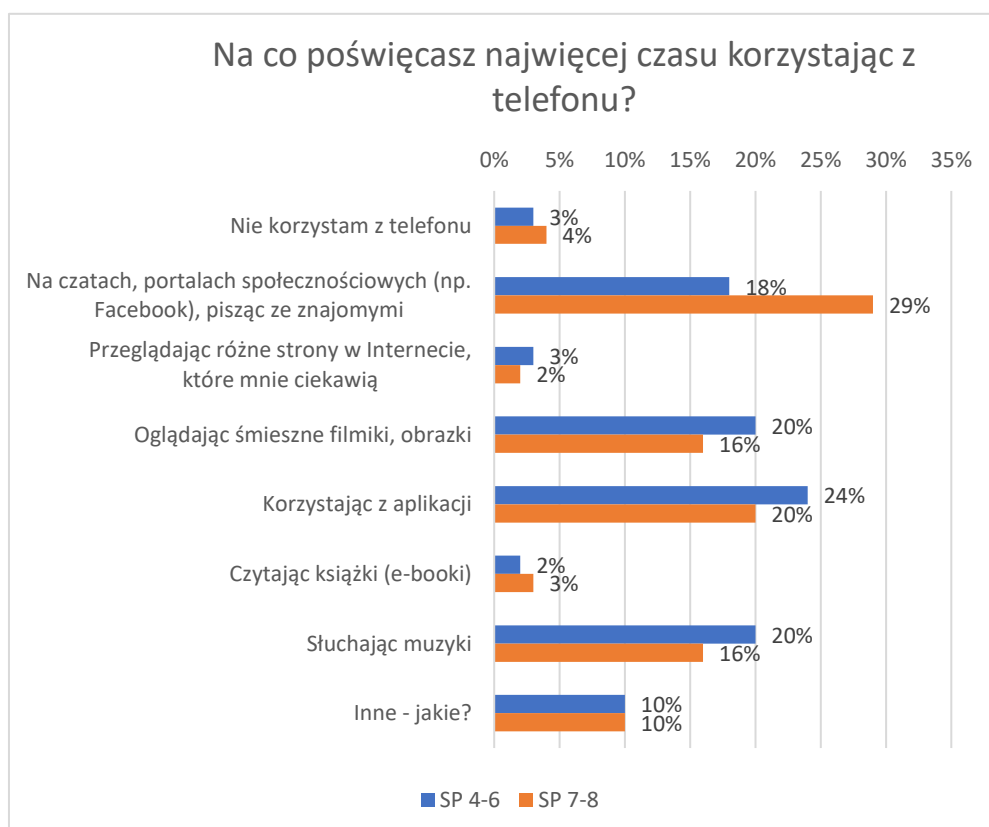
Zapytano uczniów, ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie w gry komputerowe. Optymistyczne są wskazania 20% uczniów klas 4-6 oraz 29% uczniów klas 7-8 mówiące, że nie grają w gry komputerowe.

Należy tutaj zaznaczyć, że dzieci i młodzież, tak samo jak dorośli, nie zawsze potrafią dokonać „uczciwej” samooceny swoich negatywnych przyzwyczajeń czy nawyków, dlatego należy mieć na uwadze, że ten odsetek w rzeczywistości może być jeszcze wyższy.

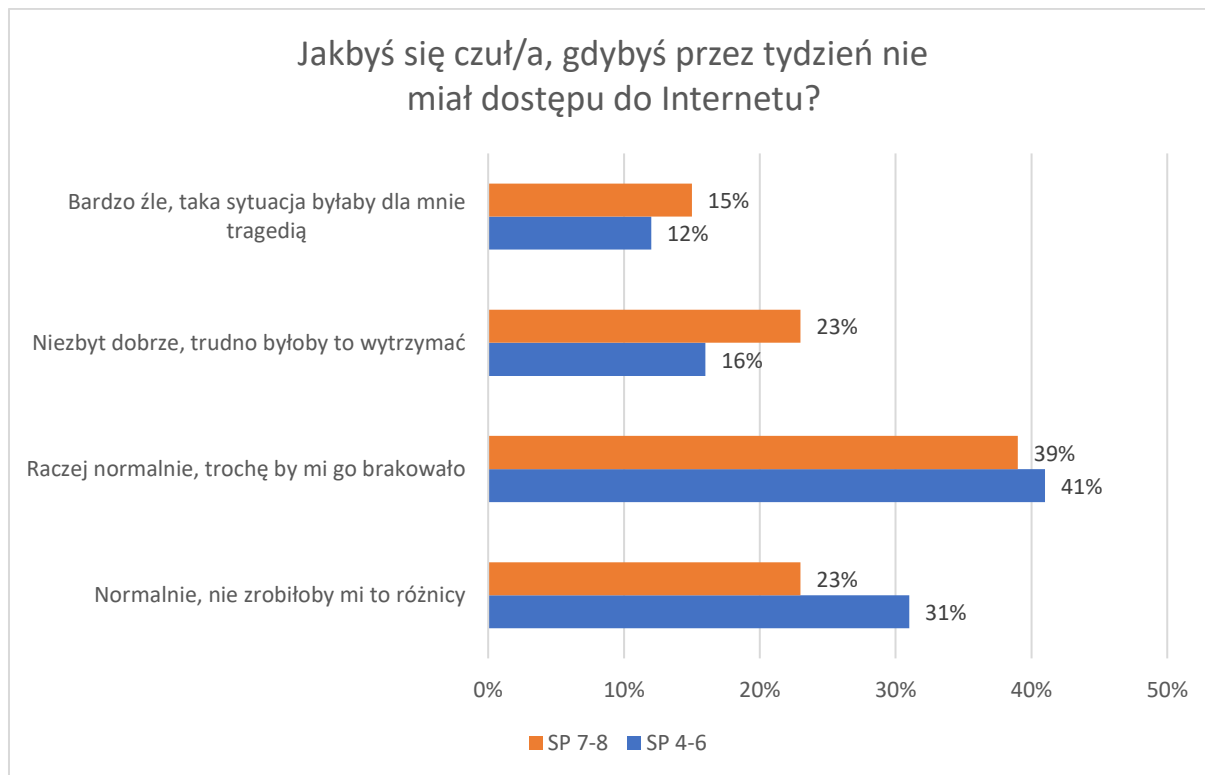


Jeżeli chodzi o **powody korzystania z telefonu** uczniowie wskazywali kolejno na:

- **SP 4-6:** korzystając z aplikacji (24%), słuchanie muzyki (20%) oraz oglądanie tzw. memów i filmików (20%),
- **SP 7-8:** na czatach i portalach społecznościowych (29%) oraz korzystając z aplikacji (20%).



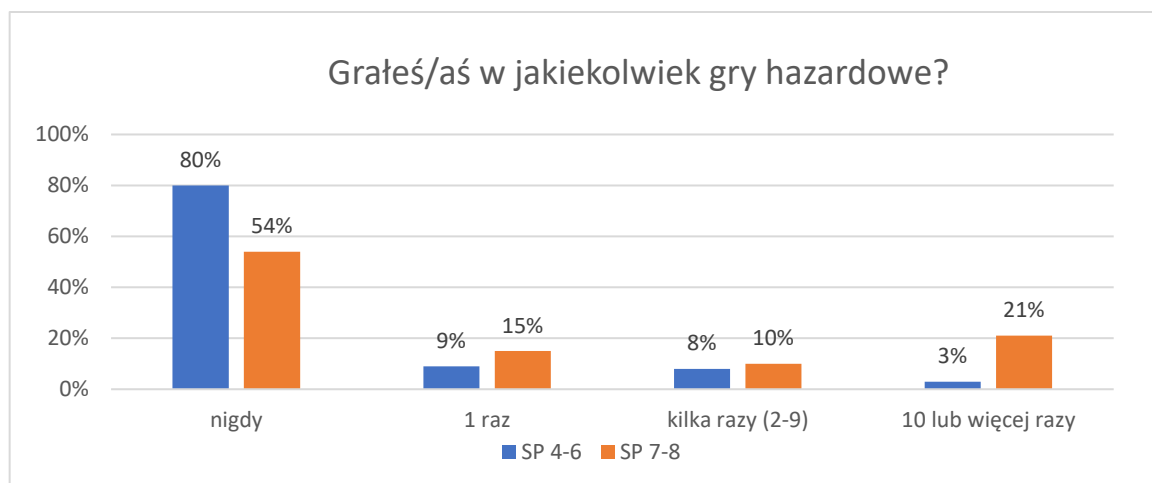
Łącznie 72% uczniów klas 4-6 oraz 62% uczniów klas 7-8 deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki. Aczkolwiek, spora część uczniów przyznaje, że odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 16%; SP 7-8 – 23%). Jednocześnie, 12% uczniów klas 4-6 oraz 15% klas 7-8 stwierdziło, że korzystanie z Internetu jest dla nich na tyle istotne, że trudno byłoby im bez tego wytrzymać.



Hazard wydaje się być rozrywką zarezerwowaną dla dorosłych, jednakże w różnorodne gry hazardowe coraz częściej uwikłane są również dzieci i młodzież. Z badań przeprowadzonych w 2018 roku przez CBOS wynika, że w grupie młodzieży częściej narażeni na uzależnienie od gier hazardowych są chłopcy niż dziewczęta. Jednocześnie ponad połowa nieletnich nie rozmawia z rodzicami, o tym, że gra na pieniądze. Choć, w porównaniu z deklaracjami sprzed 2 lat, mniej młodych ludzi gra na pieniądze i mniej spośród nich jest zagrożonych uzależnieniem od hazardu, to w przypadku 10% chłopców zauważono symptomy wskazujące na wysoki stopień ryzyka uzależnienia od hazardu. Na tle danych zebranych w 2016 roku widoczny jest spadek zainteresowania hazardem. Jednocześnie poprzedni wynik był wyższy niż wykazany w badaniu w 2013 roku. Jak tłumaczą autorzy raportu „Młodzież 2018” – „to swego rodzaju „falowanie” zainteresowania hazardem wśród młodzieży charakterystyczne jest dla niemal wszystkich gier uwzględnionych w badaniu – wyjątek stanowią jedynie konkursy SMS-owe, w przypadku których od 2010 roku notujemy trwały trend spadkowy”. Podobnie jak w latach

ubiegłych, najpopularniejszą wśród młodzieży grą typu hazardowego jest Lotto, w które grywa więcej niż co czwarty młody człowiek (28%)⁴.

Uczniowie z Gminy Trzebielino sporej większości (SP 4-6: 80%, SP 7-8: 54%) nie mają doświadczenia z grami na pieniądze. Jednakże, 20% młodszych oraz 46% starszych uczniów miało do czynienia z taką formą hazardu.



Poprosiliśmy również uczniów Gminy Trzebielino o wyrażenie swojej opinii na temat różnego rodzaju uzależnień. Respondenci dokonywali subiektywnej oceny zaprezentowanych uzależnień od bardzo powszechnego zjawiska do jego braku.

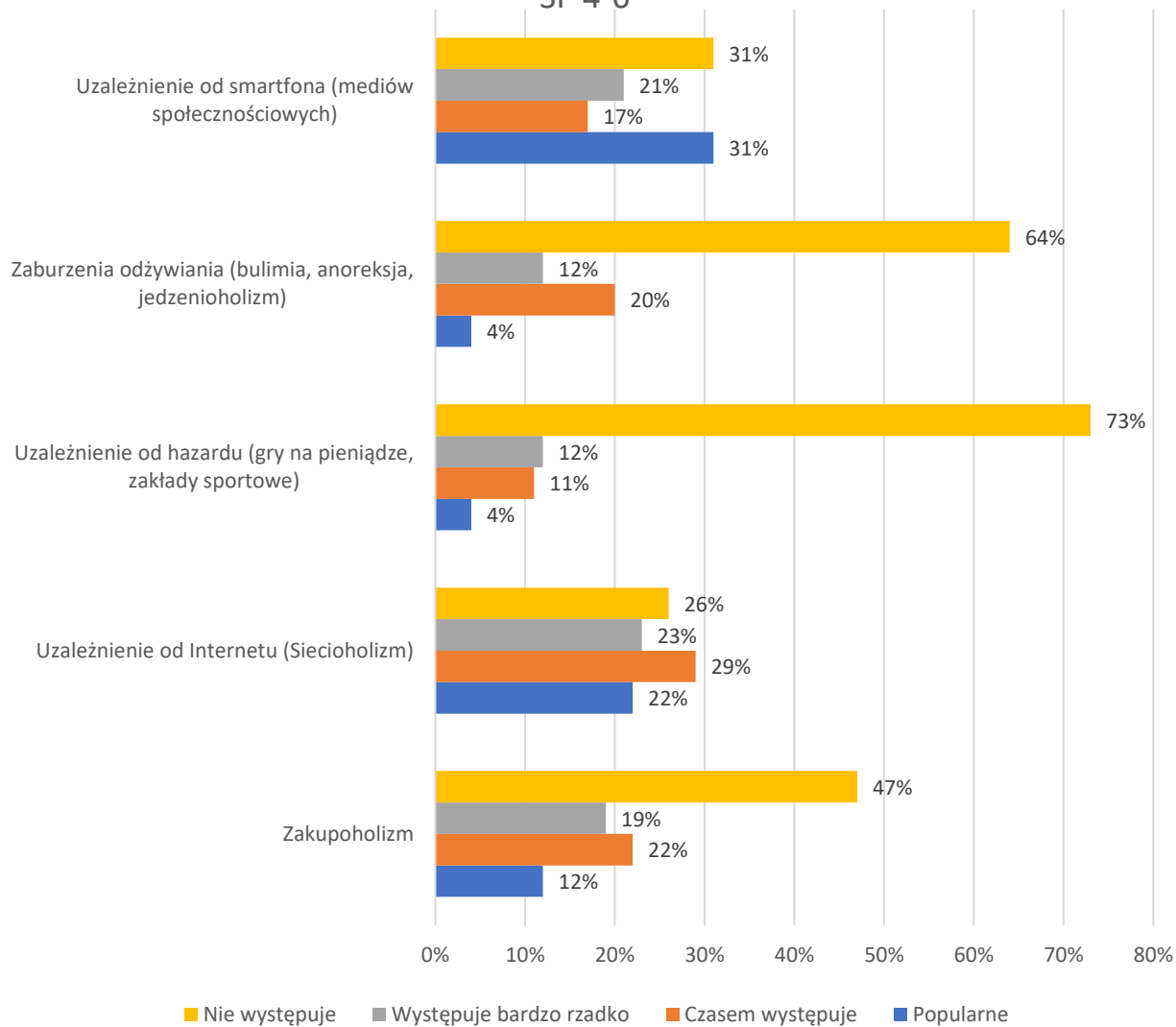
Za najbardziej powszechne uzależniania behawioralne uczniowie Gminy Trzebielino uznali: uzależnienie od smartfonu (SP 4-6: 31%, SP 7-8: 56%) oraz sieciorholizm (SP 4-6: 22%, SP 7-8: 46%).

Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawiają poniższe wykresy.

⁴ CBOS, *Młodzież 2018*, Warszawa 2019.

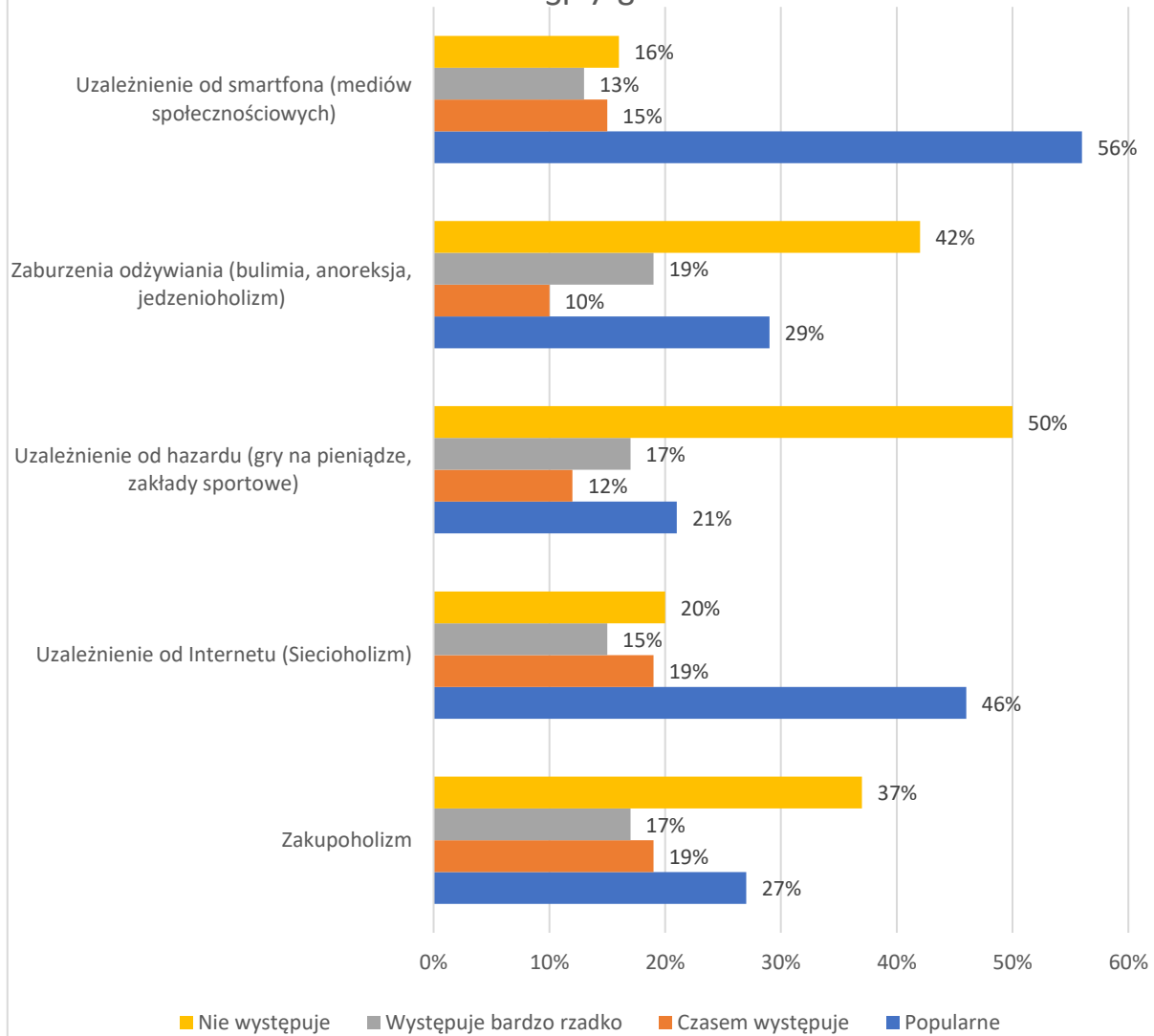
Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko?

SP 4-6



Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko?

SP 7-8

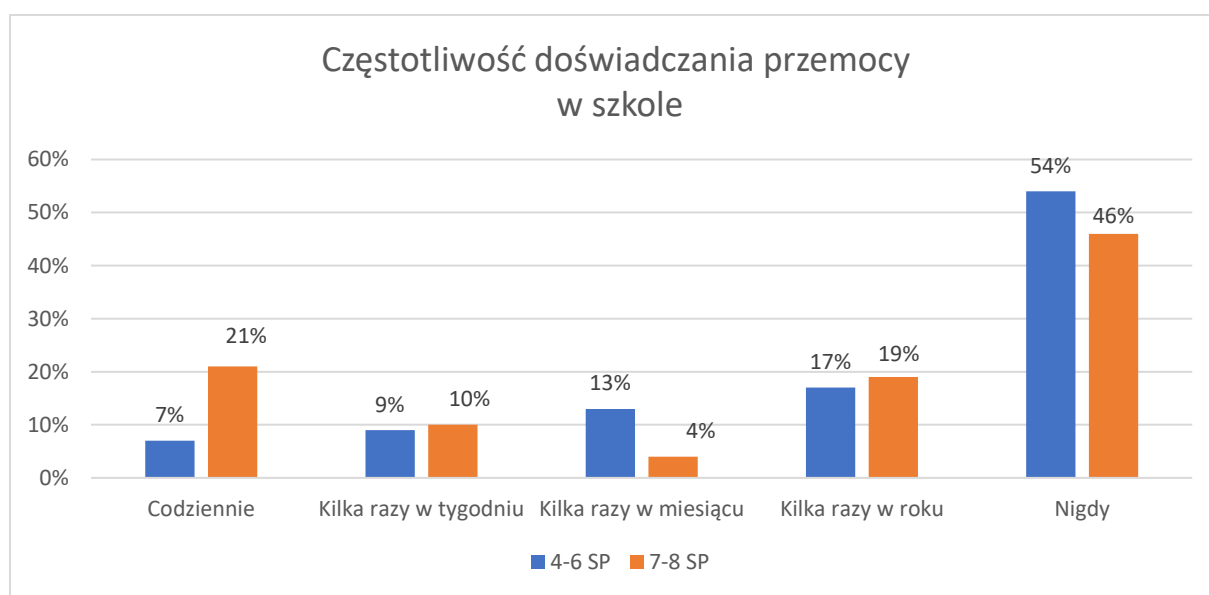


Przemoc oraz cyberprzemoc

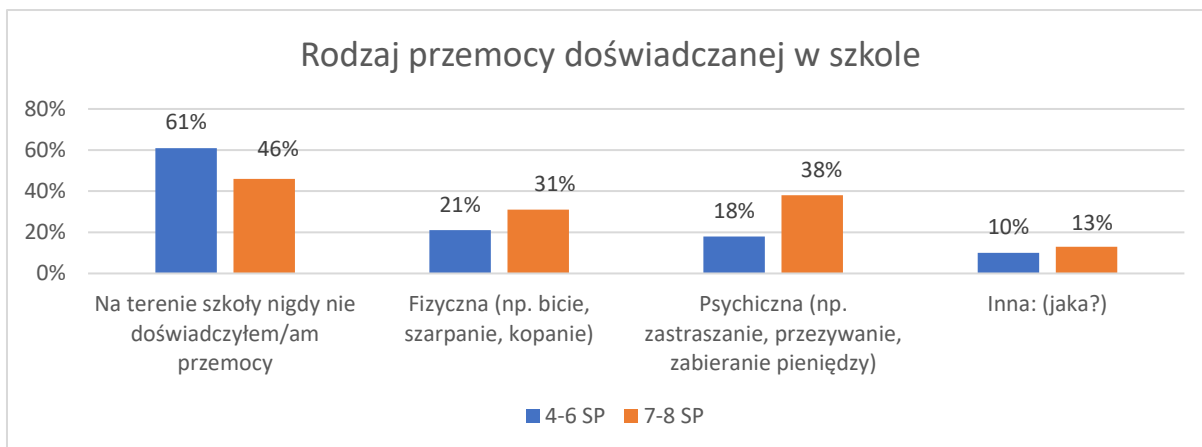
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w Gminie Trzebielino pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

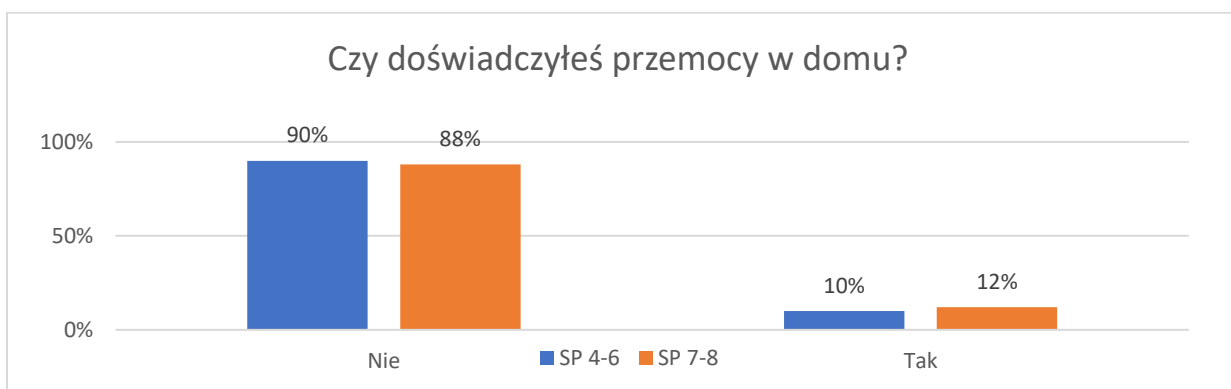
Uczniowie klas 4–6 i 7–8 Szkół Podstawowych w Gminie Trzebielino najczęściej wskazują, że nigdy nie doświadczyli przemocy w szkole (odpowiednio 54% i 46%). Przemoc kilka razy w roku spotyka 17% uczniów klas 4–6 i 19% uczniów klas 7–8. Doświadczanie przemocy codziennie jest stosunkowo rzadkie, dotyczy 7% uczniów klas 4–6 i 21% uczniów klas 7–8.



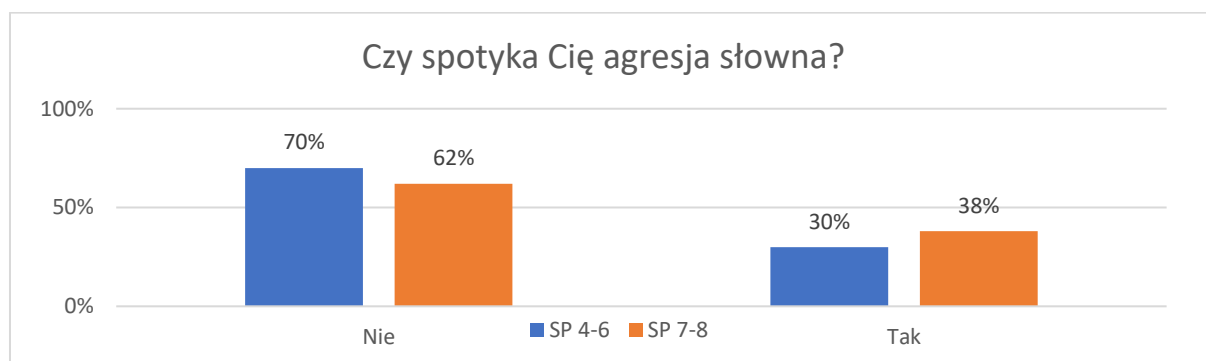
Zapytano też uczniów o rodzaj spotykanej przez nich przemocy w szkole. Wyniki wskazują, że młodsi uczniowie częściej doświadczają w szkole przemocy fizycznej niż psychicznej, natomiast uczniowie starszych klas częściej doświadczają przemocy psychicznej.



Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym obydwa te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego dorosłego. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Gminy Trzebielino (SP 4-6: 10%; SP 7-8: 12%).



Jak wynika z przeprowadzonych badań – uczniowie Szkół Gminy Trzebielino wskazują, iż w ich środowisku dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 30%; SP 7-8: 38%).



Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom Gminy Trzebielino nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

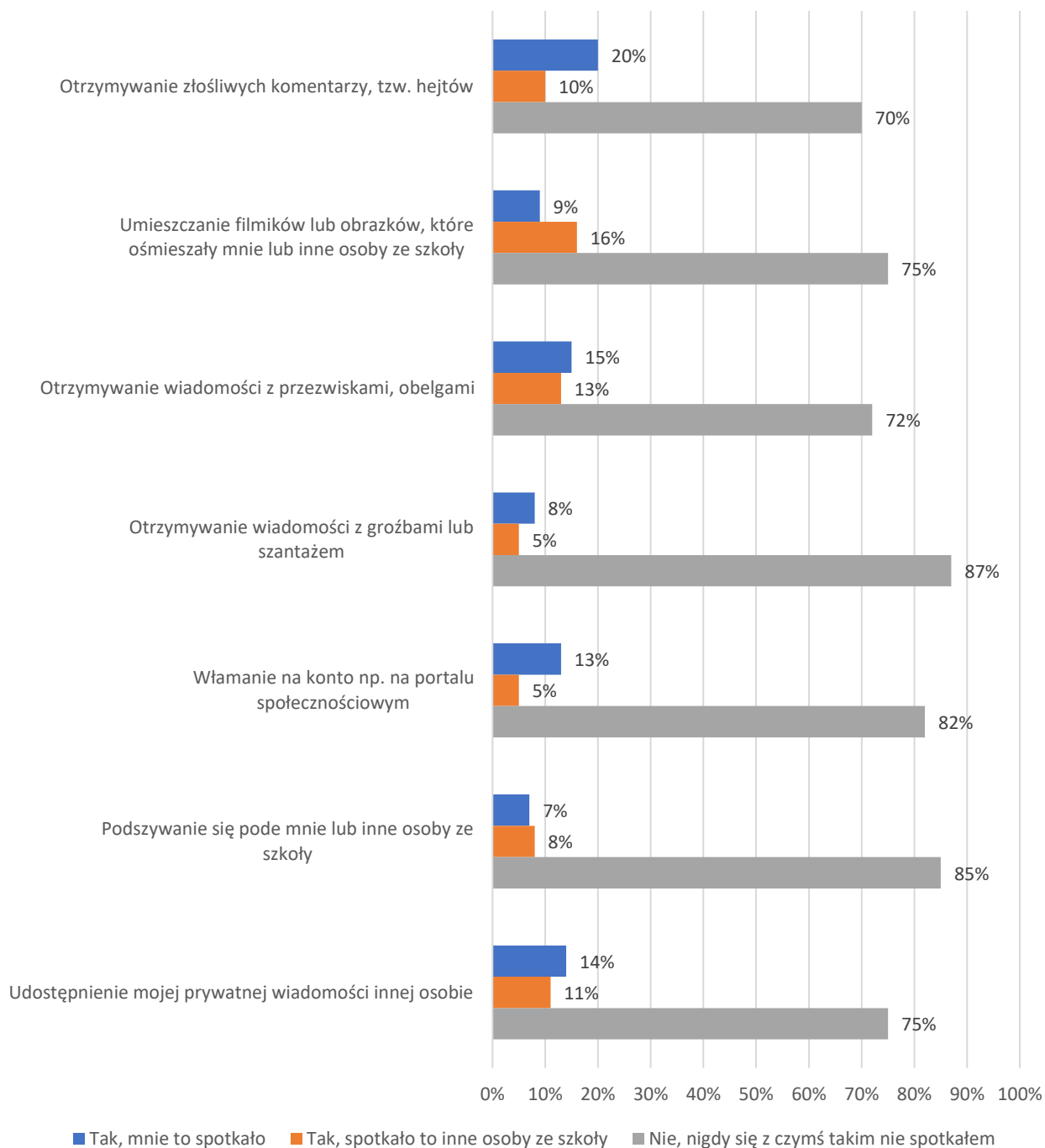
20% uczniów SP 4-6 oraz 21% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”.

Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

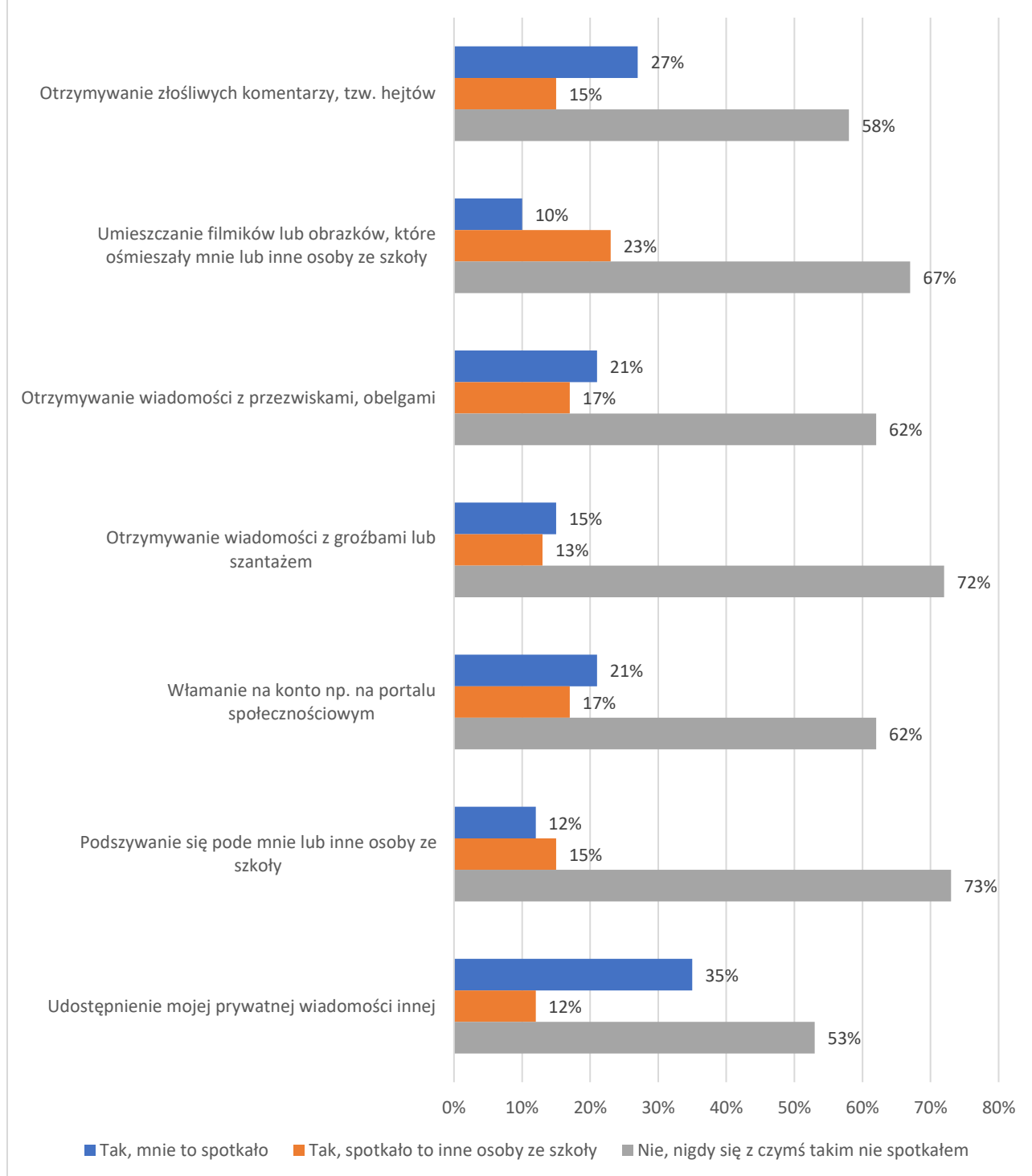
Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 – 15%; SP 7-8 – 21%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 – 14%; SP 7-8 – 35%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

Styczność z cyberprzemocą: SP 4-6



Styczność z cyberprzemocą: SP 7-8

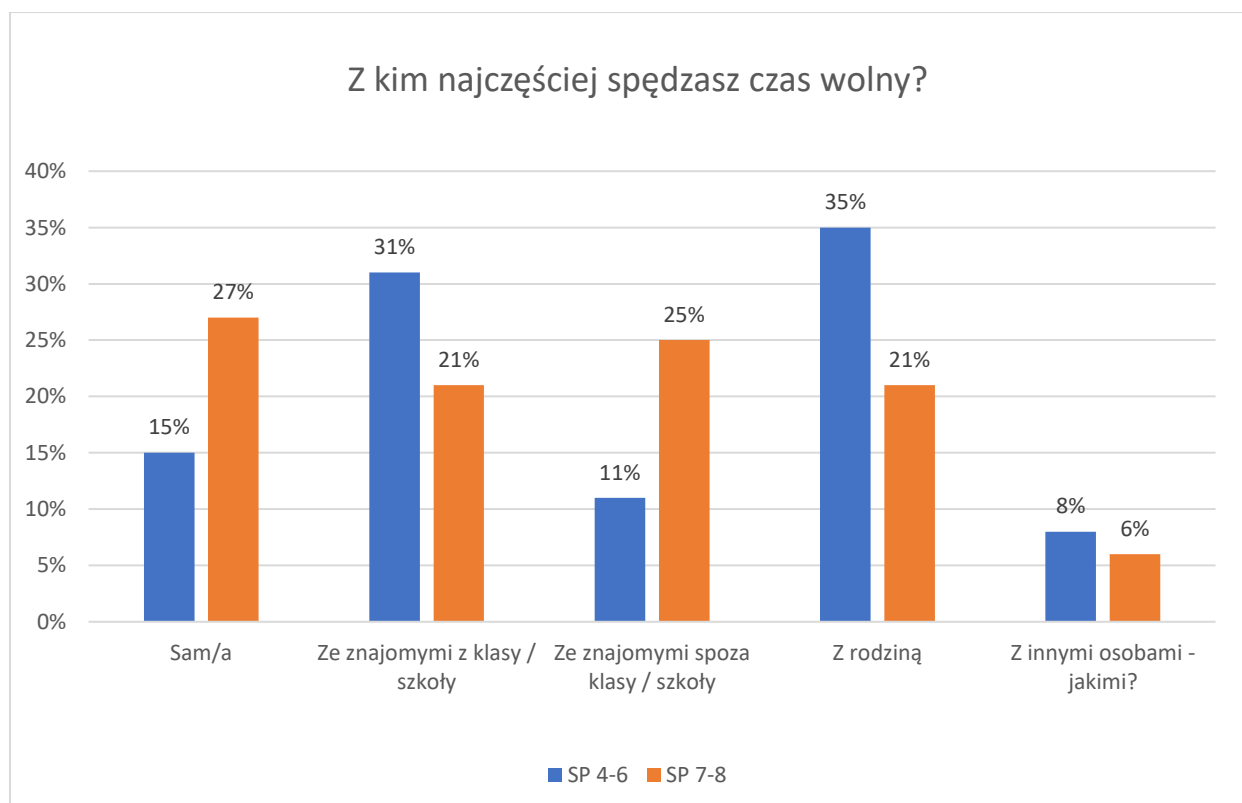


Czas Wolny

Czas wolny to czas, który pozostaje do dyspozycji dziecka po wypełnieniu obowiązków szkolnych i domowych, na odpoczynek, regenerację fizyczną i psychiczną organizmu, ale także na zabawę oraz rozwój zdolności i zainteresowań.

Największy wpływ na sposób organizowania czasu wolnego przez dzieci ma rodzina, a dokładniej wzorce, jakie w niej panują. To na rodzicach więc spoczywa największy obowiązek rozwijania u swoich pociech umiejętności wykorzystywania czasu wolnego. Wspólne spędzanie czasu, gry i zabawy w gronie rodziny, wspólne spacerowanie i rozmowy pozwalają nie tylko na wspaniałe spędzenie popołudnia czy wieczoru, ale też pozwalają dziecku wykształcić nawyk przyjemnego spędzania czasu wolnego. Im młodsze dziecko, tym większy wpływ mają na jego rozwój osoby znaczące oraz wzorce przez nie przekazywane.

Młodszy uczniowie najczęściej czasu spędzają z rodziną (SP 4-6: 35%) lub ze znajomymi z klasy/szkoły (SP 4-6: 31%). Natomiast, uczniowie klas 7-8 znajomymi spoza szkoły/klasy (25%) oraz samotnie (27%).



Dzieci i młodzież szkolna

- Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Gminie Trzebielino jest obecne. 1% uczniów klas 4-6 oraz 10% klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto

wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia oraz zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.

- Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 1% młodszych i 26% starszych uczniów. Jednocześnie, niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- Jak wynika z badań problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze jest obecny wśród uczniów szkół Gminy Trzebielino. 2% uczniów klas 4-6 oraz 7% klas 7-8 deklaruje, że ma za sobą inicjację alkoholową. Ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.
- Należy zwrócić uwagę na obniżający się wiek osób sięgających po napoje energetyzujące, które stanowią duże obciążenie zdrowotne dla młodego organizmu. 28% uczniów klas SP 4-6 oraz 40% uczniów SP 7-8 jest zdania, że napoje energetyczne są zdrowe. Co więcej, 17% uczniów z młodszej grupy oraz 40% uczniów starszych deklaruje, że pije napoje energetyczne.
- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób najczęściej – do 2 godzin dziennie (29% SP 4-6) oraz powyżej 6 godzin dziennie (17% SP 7-8). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach i wypełnieniu obowiązków są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Pozytywnie należy ocenić niską skłonność uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo tego, iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Doświadczenia z taką formą „rozrywki” deklaruje – 20% uczniów SP 4-6 oraz 46% SP 7-8. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania

negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy. Należy także ciągle udoskonalać szkolne systemu przeciwdziałania i reagowania na przemoc, w które włączać trzeba rodziców, od których dzieci i młodzież czerpią wzorce w zakresie stosowania przemocy, jako rozwiązania codziennych problemów.

- Uczniowie w Gminie Trzebielino deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- Uczniowie przyznają, że doświadczają agresji słownej. Otrzymane wyniki mogą posłużyć za zachętę do organizowania szkolnych warsztatów, podczas których dzieci i młodzież będą miały okazję do wspólnego zastanowienia się nad alternatywnymi sposobami rozładowywania negatywnych emocji i skutecznymi sposobami rozwiązywania konfliktów, bez używania przemocy.

Zagrożenia społeczne w środowisku szkolnym zdaniem nauczycieli szkół w gminie Trzebielino

O wyrażenie swojego zdania dotyczącego zachowań ryzykowanych podejmowanych przez dzieci i młodzież, poproszono **nauczycieli Szkół Podstawowych z terenu Gminy Trzebielino**.

W badaniu wzięło udział 23 nauczycieli szkół podstawowych Gminy Trzebielino.

W jednym z pierwszych pytań skierowanych do nauczycieli szkół Gminy Trzebielino poproszono ich o ocenę istotności wybranych problemów społecznych występujących w środowisku szkolnym. Najczęściej wskazywanym jako istotny problem było **uzależnienie od Internetu i gier komputerowych** – aż 81% nauczycieli uznało ten problem za bardzo istotny (28%) lub istotny (53%). Na kolejnych miejscach uplasowały się **zachowania autodestrukcyjne i samookaleczenia**, które łącznie 69% badanych określiło jako bardzo istotne (30%) lub istotne (39%), a także **depresja** – 60% ocen łącznie w dwóch najwyższych kategoriach istotności (21% bardzo istotny i 39% istotny). Kolejnymi problemami, które budzą szczególną troskę nauczycieli, są: **cyberprzemoc** (44% uznało za bardzo istotną lub istotną), **hejt** (44%) oraz **agresja między uczniami** (42%). Nieco mniejszą wagę przypisano **przemocy w rodzinie uczniów** (36%) i **piciu alkoholu przez osoby nieletnie** (20%).

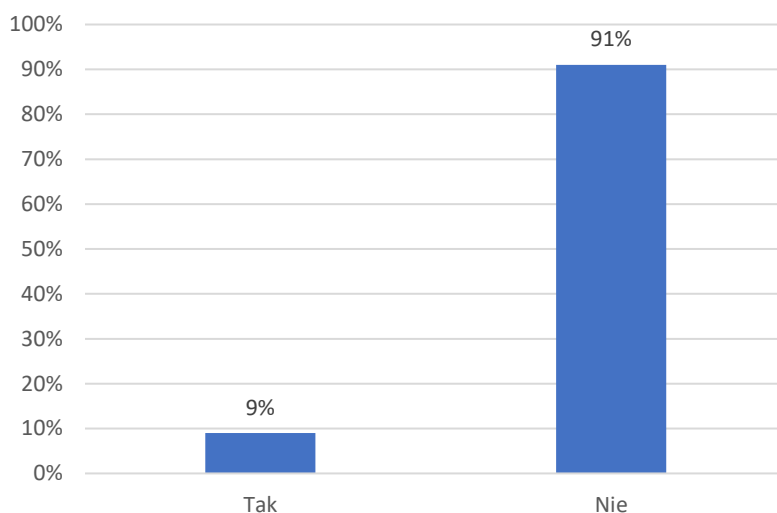
Za najmniej istotne problemy uznano: **przyjmowanie narkotyków** (16% uznało za bardzo istotne lub istotne), **zażywanie leków w celach odurzenia się** (18%) oraz **zażywanie dopalaczy i nowych substancji psychoaktywnych** (23%).

Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

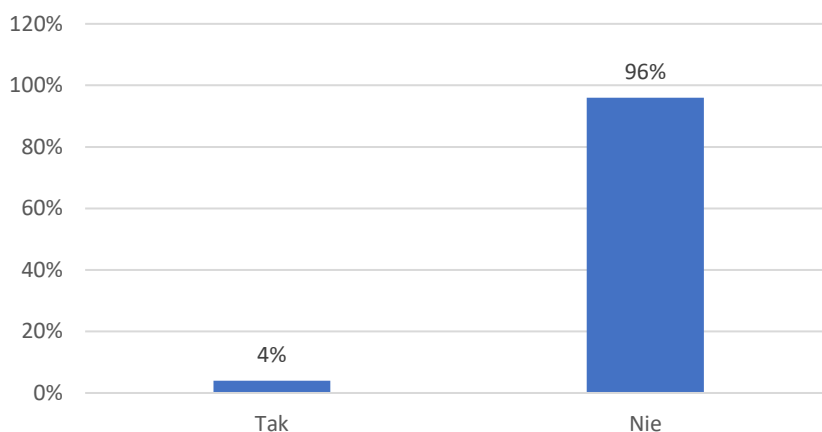
	Bardzo istotny	Istotny	Przeciętny	Mało istotny	Nieistotny
Agresja między uczniami	14%	28%	49%	9%	0%
Przemoc w rodzinie uczniów	11%	25%	23%	32%	11%
Cyberprzemoc	14%	30%	33%	16%	7%
Uzależnienie od Internetu i gier komputerowych	28%	53%	19%	0%	0%
Zażywanie dopalaczy, nowych substancji psychoaktywnych	16%	7%	21%	19%	37%
Palenie papierosów i e-papierosów	16%	14%	32%	26%	12%
Spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie	11%	9%	12%	32%	37%
Zażywanie leków w celach odurzenia się	9%	9%	7%	23%	53%
Przyjmowanie narkotyków	12%	4%	12%	16%	56%
Hejt	19%	25%	26%	26%	4%
Zachowania autodestrukcyjne, samookaleczenia	30%	39%	13%	18%	0%
Depresja	21%	39%	22%	18%	0%

W zdecydowanej większości szkół nie odnotowano incydentów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów. Jedynie 9% badanych nauczycieli zadeklarowało, że w ich placówkach miały miejsce sytuacje związane ze spożywaniem alkoholu przez osoby nieletnie. Natomiast incydenty związane z przyjmowaniem narkotyków, dopalaczy lub innych substancji odurzających wystąpiły jedynie w 4% szkół – pozostałe 96% nauczycieli nie zgłosiło takich zdarzeń.

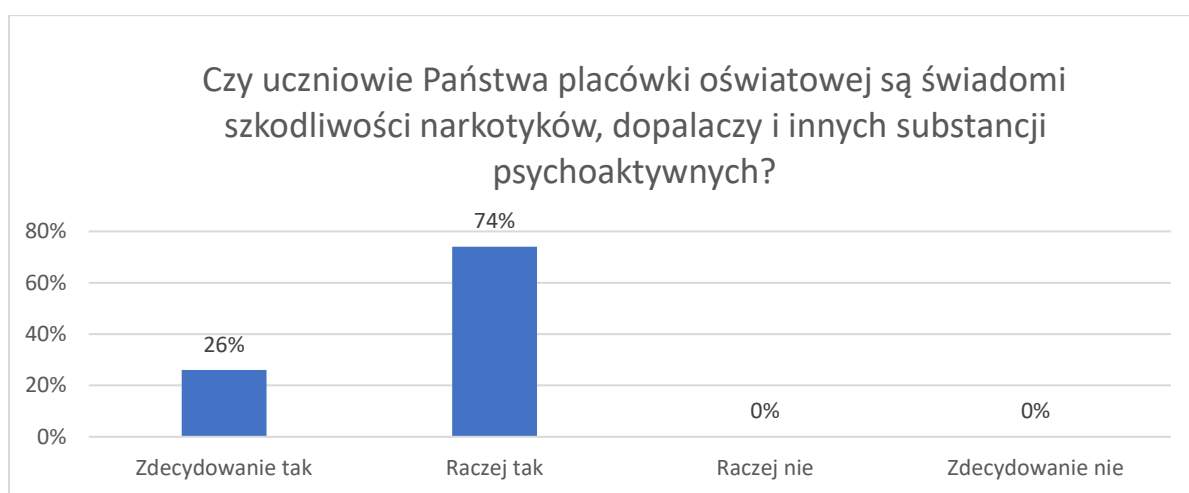
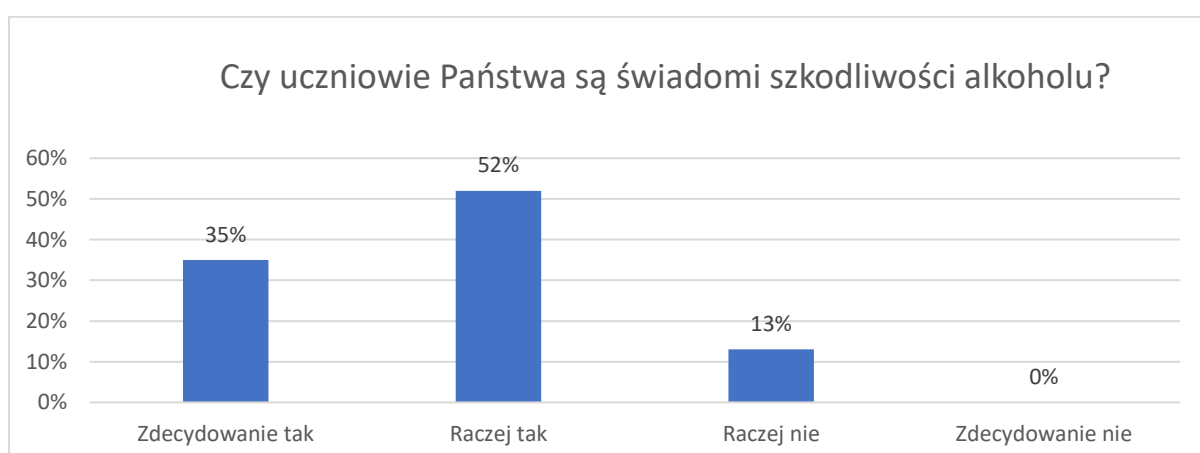
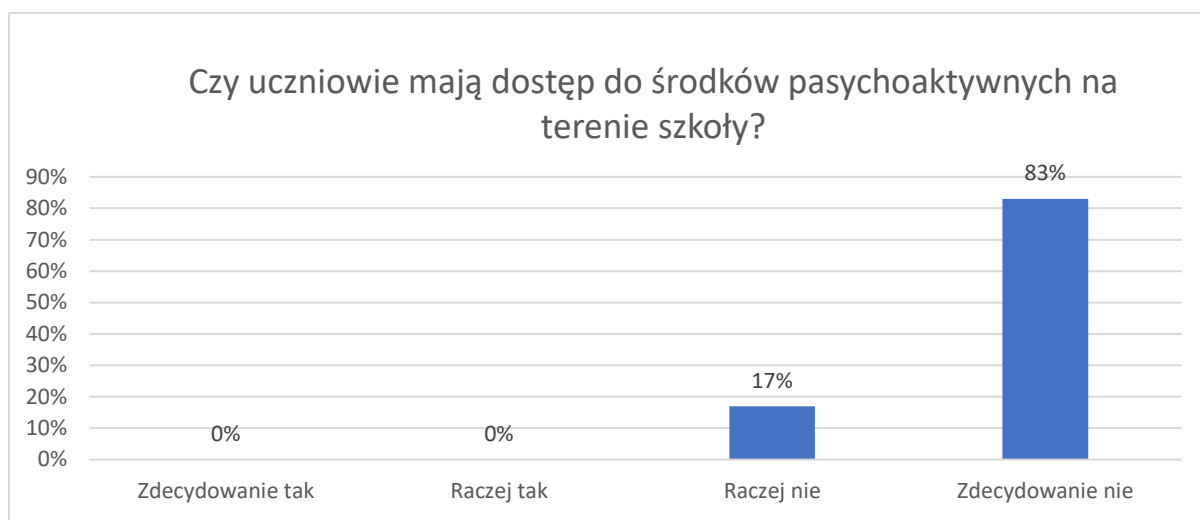
Czy w Państwa szkolej miały miejsce incydenty związane ze spożywaniem alkoholu przez osoby nieletnie?



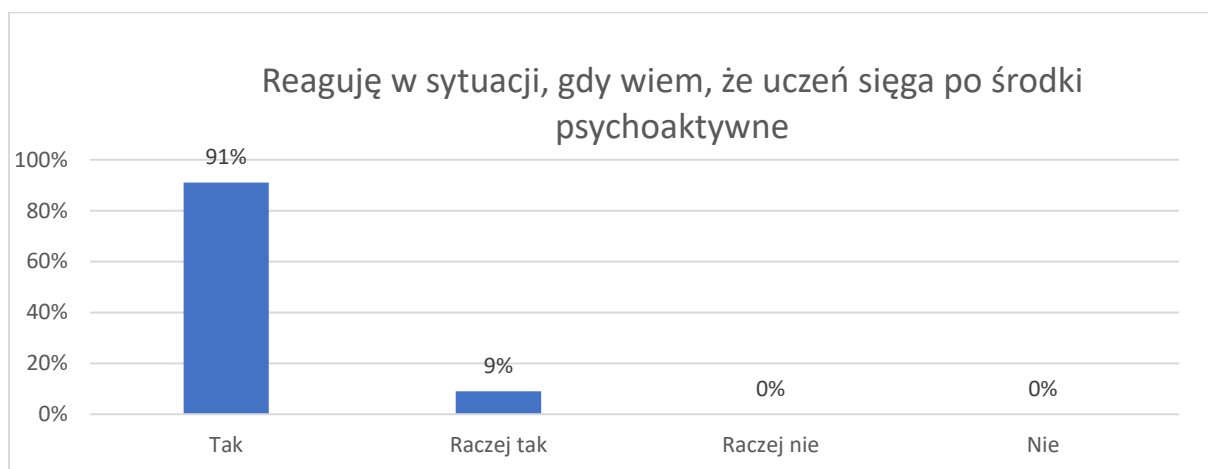
Czy w Państwa szkolej miały miejsce incydenty związane z przyjmowaniem narkotyków dopalaczy lub innych substancji?



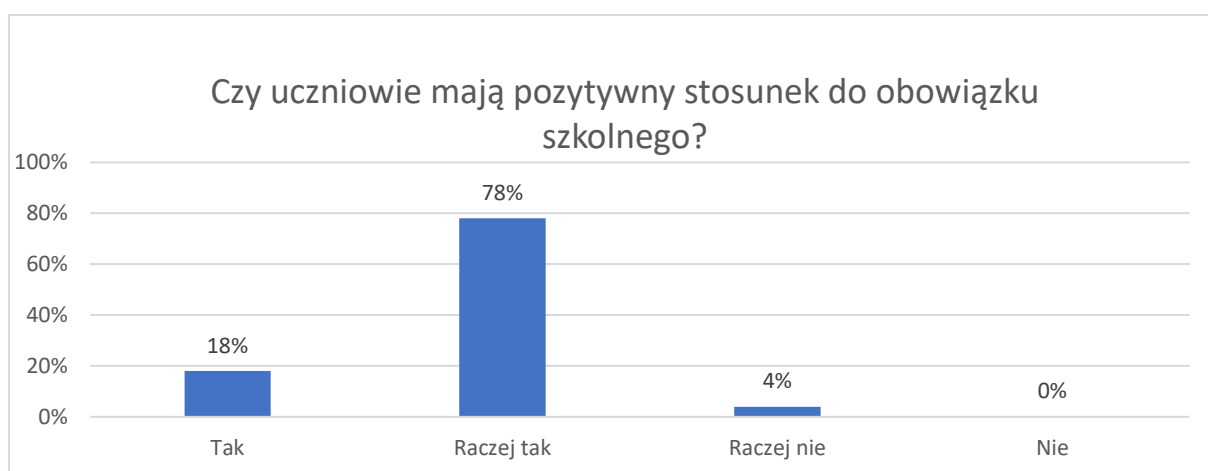
Pedagodzy szkół z Gminy Trzebielino niemal jednogłośnie wskazują, że ich zdaniem uczniowie są świadomi szkodliwości alkoholu a także szkodliwości narkotyków i dopalaczy. Łącznie 87% ankietowani nauczycieli stwierdziło, że ich podopieczni nie mają dostępu do środków psychoaktywnych na terenie szkoły.

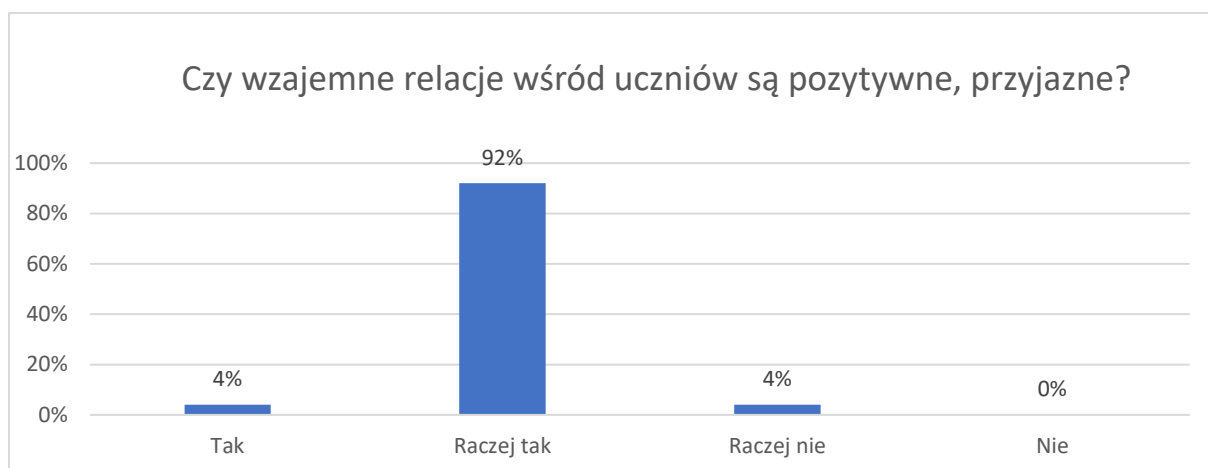


91% nauczycieli deklaruje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy wie, że uczeń sięga po środki psychoaktywne. Również 91% nauczycieli zdecydowanie stwierdza, że traktuje wszystkich uczniów sprawiedliwie.

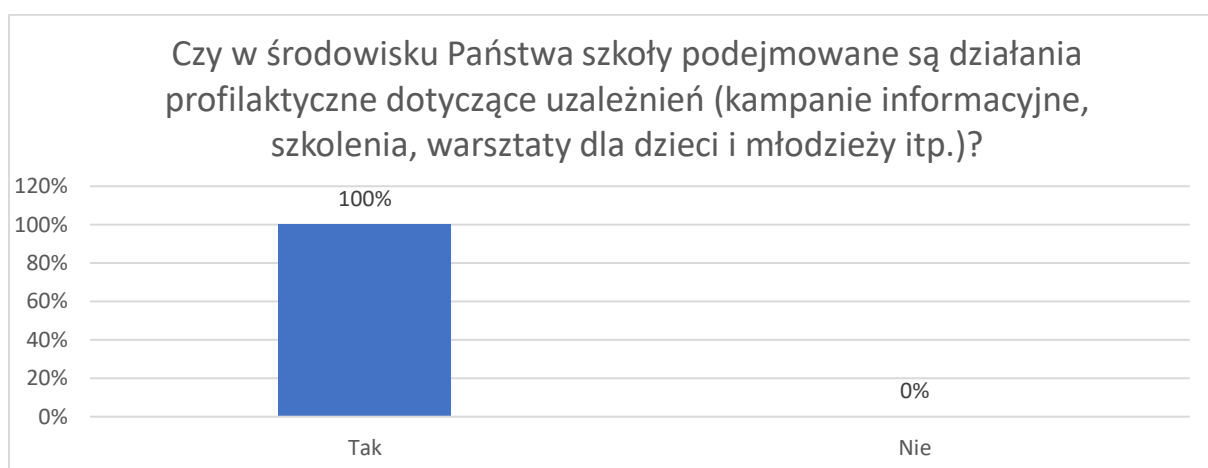


96% badanych pedagogów deklaruje, że **uczniowie mają pozytywny stosunek do obowiązku szkolnego**. Również 96% nauczycieli ocenia **relacje między uczniami jako przyjazne i pozytywne**. Jednocześnie 91% nauczycieli określa, że **uczniowie starają się, aby nikt z ich rówieśników nie pozostawał na uboczu oraz w sytuacji, kiedy jakiś uczeń w klasie ma kłopot starają się mu pomóc**. Opisane wskazania nauczycieli potwierdzają, że wśród uczniów panuje poczucie przynależności do grupy oraz obserwowane są odpowiedzialne postawy uczniów i chęć udzielania wzajemnie pomocy.

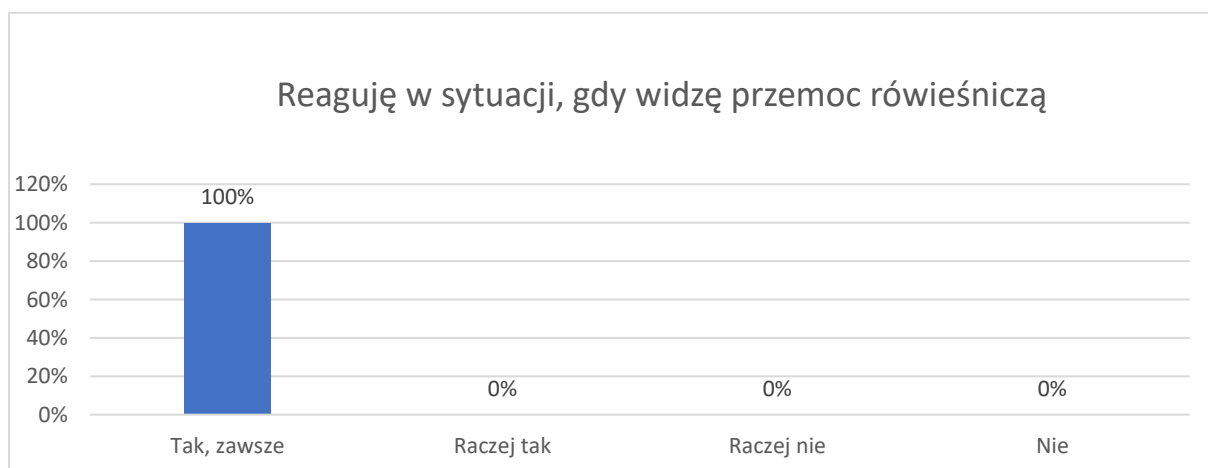




Jedno z pytań ankiety dla nauczycieli poruszało kwestię organizacji w szkole, w której pracują działań profilaktycznych dotyczących uzależnień. **100% wskazało na odpowiedź TAK – jednocześnie wymieniając następujące działania: warsztaty dla dzieci i młodzieży, pogadanki, rozmowy indywidualne i grupowe, spotkania ze specjalistami, przedstawienia profilaktyczne.**



Wszyscy nauczyciele szkół podstawowych Gminy Trzebielino deklarują, że zawsze reagują w sytuacji, kiedy widzą przemoc rówieśniczą.



- W ramach badania przeprowadzonego wśród nauczycieli szkół podstawowych Gminy Trzebielino poproszono pedagogów o ocenę istotności wybranych problemów społecznych, a także o wskazanie ich występowania w szkolnej codzienności. Zebrane odpowiedzi pozwalają nie tylko zidentyfikować obszary wymagające szczególnej uwagi, lecz również dają obraz relacji panujących w szkołach oraz nastawienia uczniów i nauczycieli do obowiązku szkolnego i działań profilaktycznych. Najczęściej wskazywanym jako bardzo poważny problem w środowisku szkolnym było uzależnienie od Internetu i gier komputerowych – aż 81% nauczycieli uznało to zjawisko za bardzo istotne (28%) lub istotne (53%). Na kolejnych miejscach znalazły się zachowania autodestrukcyjne i samookaleczenia (69% ocen łącznie w dwóch najwyższych kategoriach) oraz depresja (60%). Z kolei cyberprzemoc i hejt, będące istotnymi formami przemocy rówieśniczej, uzyskały po 44% wskazań jako problemy bardzo istotne lub istotne. Agresję między uczniami jako problem o wysokiej randze wskazało 42% badanych nauczycieli. Nieco mniejsze znaczenie pedagogzy przypisali przemocy domowej (36%) oraz paleniu papierosów i e-papierosów (30%). Z kolei spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie, a także sięganie po substancje psychoaktywne, takie jak narkotyki, dopalacze czy leki odurzające, były znacznie rzadziej uznawane za problemy o dużym znaczeniu – kolejno: 20%, 23%, 18% i 16%. Może to wynikać z obserwowanego przez nauczycieli niskiego natężenia tych zjawisk w ich szkołach.
- Zdecydowana większość nauczycieli (96%) nie odnotowała żadnych incydentów związanych z przyjmowaniem narkotyków, dopalaczy czy innych substancji odurzających wśród uczniów. Tylko 4% pedagogów zadeklarowało, że w ich szkole miały miejsce takie zdarzenia. Nauczyciele zauważają natomiast sporadyczne przypadki spożywania alkoholu – 9% z nich potwierdziło występowanie takich sytuacji. Jednocześnie, aż 87% badanych deklaruje, że uczniowie nie mają dostępu do środków psychoaktywnych na terenie szkoły, a sami wychowankowie mają świadomość ich szkodliwości.
- Wysoki poziom wrażliwości nauczycieli na zachowania ryzykowne znajduje potwierdzenie w deklaracjach – aż 91% z nich przyznaje, że zawsze reaguje w sytuacji, gdy dowiaduje się o sięganiu przez ucznia po środki psychoaktywne. Podobny odsetek nauczycieli (91%) zdecydowanie zgadza się ze stwierdzeniem, że traktuje wszystkich uczniów sprawiedliwie.
- Wyniki badania pokazują również pozytywny obraz relacji w społecznościach szkolnych. Aż 96% nauczycieli uznaje stosunek uczniów do obowiązku szkolnego za pozytywny, a równie wielu wskazuje, że relacje między uczniami są przyjazne i wspierające. 91% nauczycieli zauważa, że uczniowie starają się, by nikt nie był wykluczony, a w sytuacjach trudnych – pomagają sobie nawzajem. Świadczy to o silnym poczuciu przynależności do grupy i rozwijanych postawach empatycznych wśród uczniów.
- Na uwagę zasługuje także fakt, że niemal wszyscy uczniowie uczęszczają na zajęcia pozalekcyjne, co zostało potwierdzone przez 96% respondentów. Oznacza to, że młodzież w Gminie Trzebielino aktywnie rozwija swoje pasje i zainteresowania.
- Wszystkie placówki objęte badaniem realizują działania profilaktyczne związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom – 100% nauczycieli zadeklarowało ich organizację. Wśród form pracy najczęściej wymieniano warsztaty, pogadanki, rozmowy indywidualne i grupowe, spotkania ze specjalistami oraz przedstawienia o charakterze profilaktycznym.

- Ważnym elementem życia szkoły są również relacje z rodzicami. 66% nauczycieli określiło współpracę z rodzicami jako „raczej dobrą”, a 26% jako „bardzo dobrą”. Jedyne 4% osób nie miało zdania, a kolejne 4% oceniło tę współpracę negatywnie. Pokazuje to, że zdecydowana większość nauczycieli utrzymuje satysfakcjonujący kontakt z opiekunami uczniów, co stanowi ważny czynnik chroniący w profilaktyce zachowań ryzykownych.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

- **Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą:**
 - wskazywały negatywne skutki picia alkoholu, palenia papierosów i uzależnienia od tych substancji,
 - uświadamiały uczniom jak uzależnienie wpływa na życie,
 - rozwijały asertywną postawę – umiejętność odmowy,
 - kształtowały postawy wolne od używek oraz promowały zdrowy styl życia, uczenie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu,
 oraz będą miały na celu:
 - poznanie zasad ochrony danych osobowych w Internecie przez uczniów,
 - uczenie zasady stosowania ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci oraz postawy wzajemnego szacunku w Internecie,
 - kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
 - dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
 - kształtowanie postaw uczniów sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z czasem i doborem treści programów komputerowych oraz Internetu,
 - podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
 - ukazanie wpływu hazardu na funkcjonowanie młodego człowieka,
 - poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
 - poznanie wpływu jaki ma na życie hazard,
 - pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.
- **Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:**
 - ✓ Przyczyn wchodzenia w uzależnienie, charakterystyki substancji psychoaktywnych.
 - ✓ Wskazania miejsca nauczyciela i rodzica w procesie szeroko pojętej profilaktyki uzależnień.
 - ✓ Ukazania znaczenia i oczekiwanych skutków programów profilaktycznych.
 - ✓ Sposobów wyjścia z uzależnienia.
 - ✓ Ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem.
 - ✓ Przedstawienie mechanizmu i konsekwencji uzależnienia.
 - ✓ Zwrócenie uwagi na różne formy uzależnienia.
 - ✓ Przekazanie rzetelnej i dokładnej wiedzy o specyfice czynności uzależniających oraz ich wpływie na organizm i psychikę młodych ludzi.

- ✓ Omówienie poszczególnych uzależnień behawioralnych tj. pracoholizm, internetoholizm, jedzenioholizm, zakupoholizm i uzależnienie od hazardu, gier, zakładów, seksu.
- ✓ Omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu.
- ✓ Najpopularniejsze zagrożenia Internetu.
- ✓ Jak chronić własne dziecko – poradnik dla wychowawców klas i nauczycieli, sposoby ochrony dzieci przed zagrożeniami w sieci.
- ✓ Nowe zagrożenia m.in: sexting – nastoletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem.
- ✓ Programy pozwalające kontrolować dostęp dzieci do komputera i Internetu.

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

- Kontynuowanie podejmowanych działań informujących o negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Gminy plakaty i bilbordy. Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystać tablice informacyjne w miejscach publicznych.
- Organizowanie szkoleń dla lekarzy i pielęgniarek w zakresie rozpoznawania wzorów spożywania alkoholu przez pacjentów i podejmowania interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej na temat konsekwencji prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu oraz podejmowanie działań mających na celu zmianę przekonań i postaw uczestników ruchu drogowego poprzez wzmacnianie postawy braku tolerancji dla spożywania alkoholu wśród osób kierujących pojazdami.
- Współpraca z Policją, na przykład w celu rozpowszechniania przez nich ulotek, broszur i materiałów edukacyjnych podczas kontroli drogowych na temat wpływu alkoholu na organizm.
- Rozpowszechnianie ulotek, broszur i plakatów, na których znajdować się będą informacje zachęcające do rzucenia palenia oraz sposoby i metody, które mogą w tym pomóc.
- Podjęcie działań profilaktycznych wykorzystując przy tym strategię informacyjną mającą na celu edukację mieszkańców z zakresu szkodliwości nikotyny na zdrowie palacza i osób w jego najbliższym otoczeniu
- Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania.
- Należałoby mimo wszystko zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnianie informacji na temat instytucji, do których może zgłosić się osoba uzależniona od hazardu,

a także mechanizmów uzależnienia zarówno w środowisku dorosłych, jak i dzieci oraz młodzieży.

Sprzedawcy napojów alkoholowych

- Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol – 100% sprzedawców zawsze sprawdza dowód potwierdzający pełnoletność klienta.
- 13% z badanych uważa, że osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
- Respondenci wskazują, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się najczęściej kilka razy w roku (20%) a 80% deklaruje, że do takich sytuacji nie dochodzi.
- 100% badanych deklaruje, że nigdy nie sprzedało alkoholu osobie budzącej wątpliwości osobie niepełnoletniej.

VIII. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE ORAZ ZADANIA PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych i zachowań ryzykownych podejmowanych przez mieszkańców gminy Trzebielino, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Cel główny będzie realizowany poprzez cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.

- 1) Zwiększenie dostępności działań prowadzonych poza placówkami leczenia uzależnień na rzecz osób problemowo używających substancji oraz osób uzależnionych.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową.
- 3) Praca z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz narkotykowymi i innymi;
- 4) Przeciwdziałanie przemocy domowej.

2. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

- 1) Profilaktyka dzieci i młodzieży.
- 2) Prowadzenie badań dotyczących używania substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz ewaluacja programów profilaktycznych.

- 3) Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki uzależnień.
 - 4) Ograniczenie spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży oraz budowanie systemu wsparcia i terapii dla dzieci ze Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych (FASD) i ich rodziców/opiekunów.
 - 5) Przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym jako element gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
 - 6) Edukacja publiczna w zakresie uzależnień behawioralnych.
3. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych i innych.
 4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
 5. Finansowanie działań ze środków pochodzących ze sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

IX. Planowane zadania do realizacji w latach 2026-2029

Zadanie:	Planowane działania:
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem	1. Udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego, prawnego dla osób uzależnionych w szczególności poprzez: ➤ prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin, ➤ przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu, motywowanie i informowanie o możliwościach podjęcia leczenia odwykowego, ➤ rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,

	➤ inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy w rodzinie, ➤ wskazywanie i udostępnianie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, powiatu i województwa. 2. Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii odwykowej w szczególności poprzez: ➤ motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, w tym rozmowy motywujące w ramach zespołu orzekająco-motywującego, ➤ kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych, ➤ ponoszenie kosztów badania przez lekarzy biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. 3. Udzielanie wsparcia osobom i rodzinom z problemem alkoholowym, narkomanii i uzależnionym behawioralnie a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez: ➤ wspieranie działań grupy samopomocowej poprzez koordynację jej funkcjonowania oraz realizację programu zwiększającego dostęp do pomocy terapeutycznej pn. „Pomoc terapeutyczna dla osób z problemem alkoholowym” poprzez wspieranie uczestnictwa w terapii osób skierowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie poprzez dofinansowanie kosztów dojazdu , ➤ dokonywanie zwrotu kosztów uczestnictwa w terapii w ramach realizowanego programu,
--	--

	➤ finansowanie wynagrodzenia terapeuty ds. uzależnień, ➤ prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla osób uzależnionych i finansowanie wynagrodzenia psychologa zatrudnionego w punkcie konsultacyjnym; 4. Działalność informacyjną i szkoleniową skierowaną do społeczności lokalnej możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu ➤ organizacja prelekcji i szkoleń tematycznych ➤ zakup materiałów edukacyjnych 5. Współpraca z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie: ➤ m.in. realizacji programów psychoterapii uzależnienia od alkoholu: program podstawowy, ponadpodstawowy i dalszego zdrowienia, ograniczania picia alkoholu, ➤ prowadzenia terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem, ➤ pomocy psychologicznej (w tym grup wsparcia) i psychoterapii dla osób doświadczających przemocy i osób stosujących przemoc domową, redukcji szkód.
Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej, w tym ochrony przed przemocą	➤ Udzielanie pomocy osobom z problemem alkoholowym i uzależnionym od alkoholu, narkomanii i behawioralnie oraz członkom ich rodzin szczególnie poprzez przeprowadzanie rozmów, wywiadów środowiskowych, kierowanie tych osób do punktu konsultacyjnego, grup wsparcia typu AA, AlAnon, DDA , współpraca z poradnią i placówkami leczenia odwykowego. ➤ prowadzenie poradnictwa psychologicznego i socjalnego dla osób współuzależnionych dotkniętych przemocą uzależnionych i finansowanie wynagrodzenia psychologa zatrudnionego w punkcie konsultacyjnym.

	➤ dofinansowanie do obozów socjoterapeutycznych i aktywnych form wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (koszty dowozu, koszty pobytu) ze szczególnym wskazaniem na formy z programem socjoterapeutycznym, które powinny być integralnym elementem i uzupełnieniem całorocznej pracy z dziećmi. dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym. ➤ finansowanie środowiskowych programów pomocy w rodzinie, w tym zwiększających kompetencje wychowawcze rodziców. ➤ zwiększenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie , poprzez organizację szkoleń dotyczących kompetencji służb, procedur, podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie. ➤ doskonalenie i wspieranie funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. ➤ wspieranie działalności świetlic gminnych, w szczególności poprzez: doposażenie świetlic w pomoce i sprzęty niezbędne do organizacji i prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych lub opiekuńczo -wychowawczych edukacyjnych. ➤ zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat uzależnień i przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy w szczególności poprzez: ➤ prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych, akcji edukacyjnych, szkoleń na temat zjawiska przemocy w rodzinie, ➤ opracowywanie, realizacja i finansowanie programów profilaktyki przemocy, ➤ upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy na
--	--

	temat oferty pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym i przemocy, ➤ zakup pozycji zawierających m.in. przepisy prawne celem ich stosowania przy udzielaniu pomocy prawnej oraz realizacji programu profilaktyki uzależnień. ➤ finansowanie/dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych, promujący zdrowy styl życia i stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu. ➤ podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnienia od środków psychoaktywnych oraz w zakresie przemocy domowej i członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez finansowanie lub organizowanie szkoleń, porad, superwizji, seminariów i konferencji. ➤ organizacja zajęć profilaktycznych dla rodzin podnoszących kompetencje wychowawcze oraz przygotowujące rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy i radzenia z trudnymi sytuacjami związanymi z procesem wychowawczym. ➤ prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjno-informacyjnych, w tym poradnictwa prawnego oraz psychoedukacji. ➤ finansowanie kosztów: - powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, - sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
--	---

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz przeciwdziałania przemocy domowej.	➤ Realizacja programów profilaktycznych z wykorzystaniem systemu rekomendowanych programów profilaktycznych oraz innych programów profilaktycznych oraz socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom i agresji w kontekście zjawiska przemocy domowej. ➤ Realizacja pozaszkolnych działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szczególnie z grup ryzyka oraz ich rodziców jako kontynuacja działań profilaktycznych realizowanych bezpośrednio w szkołach. ➤ Realizacja zajęć/projektów promujących zdrowy styl życia jako alternatywę wobec środków i czynności uzależniających poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży stanowiących uzupełnienie realizowanych programów profilaktycznych, w tym profilaktyki uzależnień behawioralnych. ➤ Podnoszenie kompetencji profilaktycznych i zawodowych, osób pracujących z dziećmi i z młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych. ➤ Wspieranie działań z zakresu wczesnego rozpoznania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. ➤ Prowadzenie działań informacyjnoedukacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w tym picie alkoholu przez kobiety w ciąży, a także przeciwdziałania przemocy domowej.
---	---

	➤ Prowadzenie badań i sondaży, lokalnych diagnoz, pozwalający ocenić aktualny stan problemu uzależnień, zasobów i efektów podejmowanych działań w lokalnym środowisku. ➤ Wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży. ➤ Wspieranie środowiskowych programów i przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem: ➤ programów profilaktycznych realizowanych przez świetlice gminne w okresie ferii zimowych lub letnich oraz w czasie wolnym. Preferowane będą programy profilaktyczne rozwojowe (np. plastyczne, teatralne, muzyczne, taneczne, sportowe) realizowane w sposób ciągły, Konspekty złożone na druku rekomendowanym przez GKRPA. Programy te powinny opierać się na pisemnych konspektach do poszczególnych zajęć zaplanowanych do realizacji ze szczególnym wskazaniem zagadnień profilaktycznych. ➤ Finansowanie spotkań i warsztatów profilaktycznych dotyczących umiejętności dobrego funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie dla dorosłych mieszkańców. ➤ Przeprowadzenie i sfinansowanie programu profilaktycznego informacyjno-edukacyjnego z zakresu alkoholizmu, przemocy, agresji, stosowania środków zastępczych (dopalacze), promowania zdrowego stylu życia oraz dobrego funkcjonowania w środowisku pn. „
--	---

	Przegląd Szkolnych Teatrów Profilaktycznych” ➤ Edukacja publiczna w zakresie problematyki uzależnień: • udział w ogólnopolskich kampaniach, • inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych, konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom, promujących zdrowy styl życia organizowanych w sposób interaktywny. • prowadzenie systemu informacji i edukacji publicznej z zakresu problematyki problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy poprzez ➤ Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, w szczególności poprzez: • uczestnictwo w kampaniach społecznych • organizacja happeningu • rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych w tym zakresie. ➤ Przeciwdziałanie nietrzeźwości w miejscach publicznych, w szczególności poprzez: • działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych • współpraca z organizacjami społecznymi w celu promowania profilaktyki uzależnień i zdrowego trybu życia. ➤ Działania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie w szczególności poprzez: • kampanie informacyjno-edukacyjne • organizacja i finansowanie szkoleń specjalistycznych z zakresu prowadzenia profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
--	--

	➤ Działania edukacyjne na rzecz rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka, rozpoznawanie symptomów złamania abstynencji, wskazanie możliwości rozwiązania problemu. ➤ Podnoszenie kwalifikacji członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez udział w konferencjach, szkoleniach, warsztatach oraz związane z tym koszty dojazdu ➤ Współpraca z innymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszeniami, organizacjami, instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie.
Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych służącej profilaktyce uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej	➤ Wspieranie finansowe poprzez udzielanie dotacji celowych i ogłaszanie otwartych konkursów ofert z zakresu profilaktyki uzależnień. ➤ Wspieranie merytoryczne i organizacyjne instytucji prowadzących działalność w obszarze profilaktyki uzależnień, w tym również uzależnień behawioralnych, promocji zdrowego stylu życia, rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy domowej. ➤ Ustawiczna współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze profilaktyki uzależnień chemicznych i behawioralnych prowadzącymi działania na terenie Gminy Trzebielino.

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	➤ Podjęmowanie przez GKRPA działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem. ➤ Podjęmowanie interwencji w stosunku do osób prawnych i fizycznych łamiących zakaz sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, nieletnim, na kredyt lub pod zastaw. ➤ Podjęmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów/klubów integracji społecznej	➤ Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów/klubów integracji społecznej

X. WSKAŹNIKI MONITORINGU RYZYKA DLA PROGRAMU

Wskaźniki monitoringu programu

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość osiągnięcia wskaźnika
1.	Odsetek dzieci i młodzieży objętych w szkołach szkoleniami z zakresu profilaktyki uzależnień	40 % liczby uczniów w szkole
2.	Liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, warsztatów dla osób dorosłych	Co najmniej 1 w roku
3.	Liczba osób objętych wsparciem Punktu Konsultacyjnego	20 osób w roku
4.	Liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych	3 osoby w roku
6.	Liczba instytucji i organizacji zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym	4

Ryzyka dla programu

Cel szczegółowy	Nazwa ryzyka	Ocena istotności	Status postępowania z ryzykiem
Zapewnienie działań z zakresu profilaktyki uzależnień	Niska frekwencja uczestników działań	2	Monitorowanie
Finansowanie terapii dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie, używających substancji psychoaktywnych lub podejmujących zachowania nałogowe oraz członków ich rodzin, a także dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	Ograniczona dostępność do terapii uzależnień	2	Monitorowanie

XI. REALIZACJA

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Trzebielino na lata 2026-2029 odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie oraz pełnomocnika Wójta ds. uzależnień.

Zasady finansowania programu

1. Źródłem finansowania zadań określonych w niniejszym Programie są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”.
2. Preliminarz wydatków na każdy rok ustalany jest w porozumieniu z Wójtem Gminy na każdy rok realizacji programu i określa szczegółowe wydatki programu, w poszczególnych zadaniach możliwe jest dokonywanie przesunięć j zadań w ramach zatwierdzonego programu.
3. Zadania realizowane w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody Pomorskiego, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz darowizn i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych.

4. Środki finansowe o których mowa w pkt 1 nie wykorzystane w bieżącym roku budżetowym są przenoszone do wykorzystania w następnym roku budżetowym na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Program jest realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie.
6. Posiedzenia członków komisji odbywają się po godzinach pracy GOPS nie rzadziej niż co 2 miesiące.
7. Posiedzenia zespołu motywująco-orzekającego odbywają się w zależności od wpływających wniosków.
8. Zadania Komisji:
 - 1) Prowadzenie postępowań poprzez przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek określonych w art.24 ustawy tj. rozkład życia rodzinnego, demoralizacja małoletnich, systematyczne zakłócanie spokoju i porządku publicznego. W ramach Komisji funkcjonuje zespół orzekająco-motywujący składający się z nie więcej niż 3 osób, do którego zadań należy:
 - rozmowy motywujące do podjęcia leczenia;
 - kierowanie w/w osób na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie zakładu leczniczego;
 - ustalanie dalszego toku postępowania ze zgłoszonym;
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym;
 - występowanie z wnioskiem do sądu rejonowego o zastosowanie obowiązku leczenia.
 - 2) Współpraca z podmiotami realizującymi zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.
 - 3) Inicjowanie działań na rzecz kreowania właściwych postaw wobec uzależnień.
 - 4) Wydawanie opinii w sprawach zgodności lokalizacji i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy.
 - 5) Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń, zgodnie z art.18 ust.8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.
9. Zasady wynagradzania członków komisji
 - a) Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie za udział w pracach komisji wynoszące za jedno posiedzenie w wysokości 12% najniższego wynagrodzenia miesięcznego.

- b) Członkowie zespołu orzekająco-motywuującego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują za udział w każdym posiedzeniu 12% najniższego wynagrodzenia miesięcznego.
- c) Komisja przeprowadza kontrole przestrzegania zasad i warunków sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych. Za udział członka komisji w kontroli co najmniej 5 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia.
- d) Wynagrodzenie określone w pkt. 1-3 wypłacane będzie każdorazowo na podstawie sporządzonej listy wypłat.

Odbiorcy Programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii obejmuje swoim zasięgiem wiele grup docelowych.

Odbiorcami programu są:

1. dzieci i młodzież;
2. osoby uzależnione i współuzależnione, doznające przemocy oraz osoby ją stosujące;
3. rodziny osób uzależnionych, współuzależnionych doświadczających przemocy i stosujących przemoc;
4. osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i przemocą;
5. rodzice i opiekunowie;
6. nauczyciele i pedagodzy
7. specjaliści pracujący z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy lub osobami z grup ryzyka;
8. mieszkańcy Gminy Trzebielino.

Realizatorzy

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Trzebielino jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebielinie. W ramach Programu realizator będzie współpracował z:

- 1) Urzędem Gminy Trzebielino,
- 2) Radą Gminy Trzebielino
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA),

- 4) Zespołem interdyscyplinarnym,
- 5) Szkołą Podstawową w Trzebielinie,
- 6) Szkołą Podstawową w Suchorzu ,
- 7) Szkołą Podstawową w Starkowie,
- 8) Posterunkiem Policji w Kołczygłowach,
- 9) Biblioteką - Gminnym Centrum Kultury w Trzebielinie,
- 10) Sądem Rejonowym w Miastku.
- 11) Placówkami odwykowymi i terapeutycznymi,
- 12) Organizacjami i fundacjami,
- 13) Kościołami i innymi podmiotami.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE I WNIOSKI

Zakres działań zawartych w Programie może być weryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

W Programie na lata 2026-2029 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach wcześniejszych, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień. Działania profilaktyczne kierowane są głównie do dzieci i młodzieży m.in. poprzez współpracę z placówkami oświatowymi i kultury. Konkretna pomoc w walce z uzależnieniami kierowana będzie nadal do osób dorosłych i ich rodzin poprzez działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W związku ze zmianami, należy też skupić się szczególnie na problemach natury behawioralnej, których jest coraz więcej we współczesnym świecie.

Powyższy Program jest oparty na wiodącej i podmiotowej roli współpracujących ze sobą instytucji pomocy profesjonalnej oraz dobieraniu specyficznych metod do rozwiązywania konkretnych problemów. Niewątpliwie Program nie wyczerpuje wszystkich działań, lecz ze względu na jego otwarty charakter można w każdej chwili uwzględnić celowe działania.

Monitoring i sprawozdawczość z Programu odbywać się będzie w sposób określony w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

XIII. RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU

Raport z wykonania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji jest przedkładany w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po każdym roku jego realizacji.

XIV. ROZLICZENIE REALIZACJI PROGRAMU

Rozliczenie realizacji zadań będzie odbywać się na podstawie sprawozdania przygotowanego przez pełnomocnika Wójta ds. uzależnień.